

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ
ВЕЋЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К.В. бр. 4/2006

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 05.09.2007. године

НАСТАВЉЕНО 05.09.2007. ГОДИНЕ

СА ПОЧЕТКОМ У 09,30 САТИ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан свима.

Председник већа констатује да су присутни:

- **Заменик тужиоца за ратне злочине Кнежевић,**
- **Пуномоћници оштећених адв.Томић, Баровић, Тодоровић,**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви сте претпостављам колега Миле Ковачевић, јел тако?

- **Мило Ковачевић у замену за пуномоћника адв.Даниловића,**
- **Те браниоци оптужених адв.Заклан, Перковић, Продановић, Вукотић, Перески, Калањ, Штрбац, Дозет, Ковачевић, Јелушић, Ђурђевић, Бељански, Бојков,**
- **Одсутни су браниоци адвокати Јеврић, као бранилац оптуженог Перић Јовице,**

АДВ.ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Господине председниче ја ћи замењивати колегу Јеврића до његовог доласка, тако смо договорили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уз сагласност оптуженог Перића?

АДВ.ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Наравно уз сагласност и Ваше допуштење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

- **Оптужени Перић је сагласан да га на данашњем главном претресу уместо браниоца адвоката Јеврића брани бранилац адв.Вукотић,**

- **Одсутни су и браниоци оптуженог Војиновић Милана, Вујин, Пилиповић и Мијатовић, Травица, те Мамула, Батрићевић и Рајић,**
- **као и браниоци оптуженог Мугоша Горана адвокати Илија Радуловић и Слободан Сташевић,**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Калањ. Господине Мугоша сагласан?

- **Те ће овог оптуженог уз његову сагласност на данашњем главном претресу бранити бранилац адвокат Калањ.**
- **Одсутни су и браниоци оптуженог Драговића, Апро, Левајац, Станић и Перовић,**
- **Као и бранилац оптуженог Радака адв. Душан Машић, те ће овог оптуженог на његову сагласност.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Радак, сагласан?

- **На данашњем главном претресу замењивати бранилац адвокат Продановић.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сви оптужени су ту, шта каже судска стража, јел тако? Да, а и Катић Љубоја и Мугоша. Вештаци др. Јовановић, јел ту, и испред судско-медицинског одбора?

СУДСКИ ВЕШТАК др. ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ђорђе Алемпијевић као представник судско-медицинског одбора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Др. Ђорђе Алимпијевић.

СУДСКИ ВЕШТАК др. ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

- **Присутни су и вештаци др. Јовановић и др. Алимпијевић.**

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

ДА СЕ ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ОДРЖИ

ДА СЕ НАСТАВИ ДОКАЗНИ ПОСТУПАК

Вештак др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе Алемпијевићу изволите, ја Вас молим заузмите место за овим пултом.

Пред судом је представник судско-медицинског одбора др.Ђорђе Алемпијевић, из Београда.

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Улица и број?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Мишарска број 4.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рођен 19?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: 1967.године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где, у?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: У Београду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Београду, од оца?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Михајла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Михајла, Специјалиста судске медицине?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе где радите, на Институту за?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Запослен на Институту за судску медицину Медицинског факултета у Београду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У Београду. Стални судски вештак?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јел тако.

Упозорен, опоменут уз подсећање председника већа на заклетву за вештака исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Др.Алемпијевићу, саслушаћемо Вас као представника судско-медицинског одбора, дакле као вештака у овом предмету, представника групе вештака која је вештачила у овом судском предмету.

Дужни сте да налаз и мишљење изнесете у складу са правилима струке, за давање лажног налаза и мишљења се кривично одговара, на та упозорења Ви као стални судски вештак наравно знате, ја сам у обавези да Вам их поновим и у том смислу само Вас подсећам на обавезе из заклетве за судског вештака коју сте Ви својевремено положили.

Докторе изволте, Ви сте, односно судско-медицински одбор у саставу седам људи, видим, јел тако?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Извршили сте увид у расположиву медицинску документацију и другу у списе предмета, дакле комплетну документацију коју смо вам доставили, сачинили писмени налаз и мишљење, па Вас питам прво, да ли при томе и при оном одговору на примедбе које сте такође у писменом облику суду доставили, да ли при томе остајете?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да, дакле судско-медицински одбор се у два наврата бавио овим предметом по Вашој наредби, при томе смо сачинили писани налаз и мишљење који смо доставили суду од 30.јануара 2007.године, са ознаком Смо 3/07 и након достављања овог налаза у априлу ове године смо одговорили на примедбе такође по Вашој наредби и у свему остајем при ономе што је наведено у ова два документа која су достављена суду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете ли нам укратко само и ради јавности, ми сви имамо наравно ова документа у писаном облику, али и ради јавности и ради ближег упознавања са предметом вашег вештачења и вашим закључцима, можете ли нам укратко само изнети резултате до којих сте Ви дошли, само укратко, дакле, не морате интерпретирати комплетна ова документа него укратко закључна мишљења.

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Судско-медицински одбор је у свом иницијалном налазу и мишљењу из јануара ове године разматрајући медицинску документацију утврдио на основу постојеће документације које је то повреде окривљени Златар Вуја задобио у предметном догађају 31.октобра 1991.године, затим је судско-медицински одбор анализирао ток лечења Златар Вује због ових повреда и то прву фазу лечења која се одвијала на Војно медицинској академији у Београду до 18.новембра исте године, дакле 1991., а након тога је наставак овог лечења био у виду рехабилитације у бањи Селтес у Младеновцу, дакле ми смо се посебно бавили да бисмо могли да одговоримо на задатак вештачења тиме у каквом стању се налазио Златар Вуја у моменту отпуста са Војно медицинске академије, односно почетка рехабилитације у већ поменутој установи Селтерс у Младеновцу.

Дакле, анализирали смо повреде, анализирали смо његову могућност да се креће, предузима радње и томе слично, како се он могао кретати, како су те повреде могле утицати на његову способност кретања, да ли је морао да користи помагало и тако даље, дакле, то смо све радили на основу расположиве медицинске документације и дали своје мишљење које се у суштини своди на то да је он имао извесно ограничење у периоду који је био према наредби суда интересантан, дакле периоду од 18.-21.новембра 1991.године, и ми смо се ту изјаснили да је он могао да се креће, да је његово кретање могло делимично да буде ограничено због повреда, пре свега повреда мишића које је он задобио у овом догађају од 31.октобра, да је евентуално могао да користи помагала, штаке, храмље и тако даље, дакле то смо детаљно елаборирали у овом нашем писменом налазу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Захваљујем. Питања, браниоци, колега Јелушић.
АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Хвала. Моје прво питање проистиче у ствари и моје прве примедбе коју сам дао на овај налаз, примедба се делимично односи наравно и на поступање суда, наиме, вештак је рекао да им је достављена одређена документација на основу које су они дали свој налаз, та документација је побројана у њиховом налазу, ја бих само подсетио да се осим медицинске документације која ту није спорна, да је вештацима достављен записник о саслушању сведока сарадника, и оптужница. Ја сам наравно одмах приговорио сматрајући да није у реду да се вештацима доставља исказ сведока сарадника а да се истовремено не достави исказ окривљеног Вује Златара који је у ствари предмет посматрања, односно вештачења, сматрао сам да би вештаци могли дати свој потпун налаз у складу са правилима медицинске науке и струке само ако имају и исказ онога који је био повређен, мислим да без обзира што у медицинској документацији постоје бројни подаци о тој повреди ја сам сматрао да је било непходно да вештаци знају, да се упознају и са оним што је онај који је повређен износио о својој повреди о опоравку и наравно о последицама, то међутим није по мојој примедби учињено, вештаци, односно суд колико ја знам није доставио накнадно документацију ни исказ оптуженог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колега Јелушићу, то су примедбе на моје поступање, ја бих да се ми сад ограничимо само на вештачење, да поставимо питања вештаку а после ћемо расправљати и у том правцу.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Наравно, моје питање је, да ли је вештацима приликом њиховог налаза и мишљења било значајно шта онај ко је повређен износи о својој повреди, опоравку и о евентуалним последицама или не?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Хвала. Овако, прво да само кажем чињеница јесте да су нама били достављени ови документи о којима је бранилац говорио, што се види из пописа докумената које смо ми примили, али у нашем налазу, дакле у овом делу нашег иницијалног писменог документа се нигде не наводе цитати из ове документације, дакле исказа сведока сарадника и оптужнице, сем оног дела оптужнице који говори о предметном догађају, пошто је то везано за питање суда да се изјаснимо да ли је неко у одређене дане могао да ради нешто.

Дакле, ми нисмо разматрали уопште то шта је рекао сведок сарадник или било који други учесник у поступку, већ смо наше мишљење искључиво базирали на основу расположивих медицинских чињеница које су за нас у принципу једине објективне и меродавне. Дозволићете да сећања бледе и да у принципу неко може да прича о неком догађају који се десио десетак или више година уназад а да се не сети појединих детаља, посебно када је реч о медицинским лаицима који можда придају више значаја болу а не не знам неким другим објективнијим симптомима који могу бити од значаја за процену нечијег стања. Тако да у принципу у оваквим вештачењима ми се не обазиремо много на то шта је неко рекао, било да је то сведок или окривљени

или неки други учесник у поступку, већ дакле искључиво на медицинску документацију што смо и у конкретном случају учинили.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: А да ли је уобичајено да се приликом медицинских вештачења телесних повреда обави разговор, односно узме лична анамнеза од онога ко је повређен?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па видите, ми можемо да, лична анамнеза подразумева да кажемо исказ особе о његовом или њеном здравственом стању, дакле, о томе каквог је здравља, од чега је боловао, од чега није болова, нашта је алергичан, зависи већ шта је заправо предмет онога чиме се ми бавимо у конкретном вештачењу. У овом конкретном случају ми смо сматрали да, и судско- медицински одбор је заузео такав став да сам непосредни преглед окривљеног не би могао да помогне у расветљавању неке чињенице, јер ми смо пре свега говорили о некаквим функционалним променама, дакле о томе колико је била ослабљена мишићна снага као последица повреда, да ли је особа могла да хода, па смо чак и из документације коју смо имали на располагању видели да је окривљени напредовао, дакле да се његово стање супсесивно поправљало након завршетка болничког лечења и у току рехабилитације, ми сада са временске дистанце од преко петнаестак или седамнаест година не можемо на основу неког прегледа који бисмо сада урадили и применом било каквих метода да изведемо неки закључак како је та особа могла да се понаша у дане од 18.-21.новембра 1991.године, те смо ценећи ово сматрали да није целисходно да се уопште ради било какав преглед па исти нисмо урадили, самим тим нисмо ни дошли у фазу да узимамо анамнезу и да уопште разматрамо тај део медицинског приступа у овом случају.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ја сам разумео да сте Ви проценили да то није целисходно али моје питање је било, да ли је уобичајено да се то ради код медицинских вештачења овог типа?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па ја сам Вам рекао, значи преглед може да се ради када је то медицински целисходно, овде смо објаснили зашто није у конкретном случају, генерално увек је добро урадити преглед зато што можемо да дођемо до неких нових медицинских чињеница, рецимо, имате случај где вештачите на основу медицинске документације, а ви ћете прегледати странку па ћете наћи положај ожилжака који рецимо, где иницијално у документацији није повреда добро описана у смислу локализације, ми ћемо моћи да видимо годину, две или три након тога, или чак и седамнаест година као и у овом случају, где се тај ожилжак налази, да би могли да рецимо суду прецизније одговоримо на питање о међусобном положају повређене особе и особе које је повреду нанела, али то опет у овом случају није био предмет вештачења, тако да, дакле, нисмо улазили у ту врсту приступа зато што то није било просто тражено од нас.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Значи колко сам ја разумео уобичајено, али у конкретном случају није било целисходно, хвала. Моје следеће питање је да ли вештак може да се изјасни о томе да ли је професор Александрић који је

вештачио у овом предмету члан Судско-медицинског одбора и ако јесте коју функцију, да ли је имао неку функцију тамо, шта је он тамо и нешто о томе?

СУДСКИ ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Професор Бранимир Александрић је секретар Судско-медицинског одбора и он је стални члан Судско-медицинског одбора. Међутим у случајевима у којима је он претходно вештачио било као вештак појединац или као представник комисије вештака Института, а да је тај предмет дошао на поновно вештачење од стране Судско-медицинског одбора професор Александрић бива изузет као члан одбора, дакле он не учествује у дискусији о предмету нити тај предмет потписује, то се десило и у овом конкретном случају, слично се дешава и са професором Слободаном Ковачевићем, председником Судско-медицинског одбора, такође професором судске медицине, који на исти начин бива искључен из појединих предмета у којима је он вештачио на начин како сам то претходно описао.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ја сам наравно и у вези тога ставио примедбу да није у реду да се вештачење поверава Судско-медицинском одбору али то није, наравно ствар вештака овде овог, али бих питао нешто везано за то. Замолио бих вештака да овде свима каже, да ли се у последње време, да не кажем у неком периоду уназад три године, догодило да Судско-медицински одбор на неки начин буде, да налаз Судско-медицинског одбора буде у колизији са налазом професора Александрића и Ковачевића, када су они вештачили као појединци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не морате одговорити на ово питање, слажем се, не морате одговорити уколико нећете, уколико хоћете, можете.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Хвала.

ВЕШТАК др.ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја могу да кажем, знате шта, ја нисам стални члан Судско-медицинског одбора, ја сам ангажован по појединим предметима, тако да немам увид у комплетан опус рада Судско-медицинског одбора па самим тим не бих могао компетентно да одговорим на питање.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Не инсистирам да се на ово питање, хтео сам само, ако наравно зна за случај неки, волео бих да га знам, ја не знам. Моје следеће питање је вештаку, везано за отпусну листу. Наиме, вештаци су били децидни када сам ја, наравно, овај, ставио примедбу у вези документације, они су рекли да њима није интересантно шта је било ко изјавио у вези повреде оптуженог Златара, да је њима меродавна медицинска документација, па у вези тога моје питање гласи – у отпусној листи Института за рехабилитацију бање «Селтерс» види се да при пријему Вујо Златар децидно стоји, ходао је уз помоћ једне подпазушне штаке. Моје питање, зашто би лекар специјалиста навео овакву констатацију, ако је оптужени Вујо Златар могао да хода и без штаке, како вештаци налазе, посебно имајући у виду, да се ради о кретању у оквиру болничке собе, односно у оквиру Института. Ја лично сматрам да је налаз вештака поништио овакву констатацију медицинску. Они тврде нешто друго. Зашто би лекар специјалиста приликом отпуста децидно тврдио да је ход помоћу једне подпазушне штаке, а приликом отпуста, дакле неуролошки статус је да хода без подпазушне штаке? То је временска дистанца од неких

месец дана. Вештаци овде мењају тај првобитни неуролошки статус приликом пријема. Желим да вештак објасни, зашто је то тако и да ли се слаже са мојом констатацијом да је тиме промењен неуролошки статус окривљеног приликом пријема?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Прво бих само појаснио мало, медицинска терминологија је егзактна, дакле, неуролошки статус не требамо да бркамо са коришћењем штаке. Неуролошки статус је, заправо, налаз неуролошког прегледа и овде се то нигде није нешто посебно спомињало у документацији коју Ви помињете. Са друге стране, ми, чини ми се да се нисмо разумели, заправо, ми нисмо поништили никакав налаз, нити је то била наша интенција, јер на страни 14., дакле то је други став тачке 4. мишљења, ми објашњавамо, дакле, како је Златар Вујо, какво је било његово стање на отпусту из болнице у првом ставу, да бисмо у другом ставу рекли, цитирам «имајући претходно наведено у виду закључује се да је у данима који су уследили након 18. новембра 1991. године, дакле, 19., 20. и 21. новембра 1991. године, као и надаље, способност кретања Златар Вује је могла бити једнака или боља, али не и лошија у односу на стање констатовано дана 18. новембра 1991. године. Другим речима, закључује се да он у дане од 18. до 21. новембра није нужно морао да користи помагало – штаку за ход, те да је при евентуалном ходу без помагала штаке тада могао да храмље, шепа у извесној мери левом ногом». Дакле, ми ни једном речју нисмо рекли да он јесте ходао без штаке, већ да је могао ходати без штаке. Према томе, мислим да се у том делу нисмо разумели, па Ваша примедба да, из моје перспективе, не стоји као таква.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, али ја морам овде да приметим, докторе, да је у отпусници са ВМА од 18.11. се наводи, на отпусту ход без помагала, а у овој отпусници се каже да је на дан пријема, дакле тог истог дана, Златар примљен са штаком, знате, имамо два медицинска документа са две потпуно различите констатације у овом смислу.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Добро, знате како, то сада ми можемо да објаснимо на различите начине. Не можемо да нађемо прави одговор на то питање, али отпусна листа је са хируршке клинике Војномедицинске академије, значи то су писали, у принципу, лекари хирурзи којима је, пре свега, била битна та рана, повреда и томе слично, знате. У «Селтерсу», дакле у Институту за рехабилитацију преглед и сачињавање медицинске документације раде лекари специјалисти за физикалну медицину и рехабилитацију. Дакле, њихова обука, њихова едукација је потпуно другачија од ових првих лекара и они су обученији да уоче неке те суптилније, рецимо, испаде у функцији и тако даље, дакле, много више пажње обраћају томе. Пре свега, то је њихов предмет интересовања, тако да можда из те визуре би једино могли да одговоримо како је настала та разлика, знате. За једног хирурга је битно да рана буде у реду, да, не знам, је добро опште стање и тако даље, док за једног физијатра, рецимо, може да каже, аха, па можда овде треба да се користи штака, зато што човек има болове, мало се савија када хода, у том смислу, знате, тако да би ту могли да објаснимо једино такву разлику.

Али, у сваком случају, ја се извињавам, ако могу да додам само, у сваком случају пацијент је, односно Златар Вуја је тада на пријему у бању «Селтерс» могао да хода, могао је да хода са штаком, што не искључује могућност, знате, да он није могао да направи или неколико корака или више корака без штацике. Наравно, медицина је таква да постепено се врши та рехабилитација, да се пацијент постепено оптерећује, пошто ће се кроз тај поступак рехабилитације функција постепено и вратити и, наравно, помагала заменити или у потпуности уклонити.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ако сам ја Вас добро разумео, значи, рекли сте, могао је да направи неколико корака без штацике приликом доласка у бању «Селтерс»?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, у принципу, свако ко хода, пазите, он није, значи, карактер повреде је био такав да њему није био апсолутно забрањен ослонац на ногу. Ви имате човека који поломи ногу, просто да кажем, имао је прелом бутне кости и прелом костију потколенице и тај човек, односно та особа, не сме једно одређено време да се ослања на ногу, зато што би тиме нарушио процес зарастања прелома, па онда касније, када се контролом установи да је, рецимо, процес зарастања прелома напредовао, онда се дозволи оптерећење, не знам, 30%, 50%, па ослонац пуном тежином на повређену ногу, после неког броја месеци. Међутим, карактер повреда код Златар Вује није био такав да је апсолутно било медицински индиковано забранити било какав ослонац на ногу или да је било нужно да се ограничи ослонац на ногу, већ је овде штацика коришћена, управо, да не би дошло до замарања, прекомерног замарања.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Мени је то потпуно разумљиво. Моје питање је следеће, наравно, логички се наставља на ово, да ли је он могао да тих првих дана хода на неким дужим дистанцама неограничено време, с обзиром управо на то што сте рекли да је могао да направи неколико корака, а да се не ослони на штацику?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, то се не може искључити. значи, не може се искључити да је могао да хода.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Знам, али колико, да ли је могао да оде из бање «Селтерс» у центар Младеновца или, рецимо, не знам ни ја већ неку дистанцу, а да штацику остави у соби?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, знате шта, мислим, ми сада.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Посебно, извињавам се што Вас прекидам, посебно имајући у виду јучерашњи исказ докторке Крунић, у коме је рекла, да прва три дана се није ништа могло променити што се тиче рехабилитације и резултата те физикалне терапије. Дакле, он је имао исто стање и након три дана као и првог дана, с обзиром да нису одједном уведене све те, сва терапија, обзиром да је рана цурила. Дакле, Ви када кажете, могао је да се креће, ја сам то, наравно, и у мојим примедбама рекао, кретање је и три корака и десет километара, кретање је и десет секунди и пет сати, а нама је овде јако важно, колико је он могао да се креће. Мислим да сте могли да видите из самог налаза, а опет је то остало крајње нејасно и крајње недефинисано.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, прво морам да кажем да нисам упознат са исказом који интерпретирате, дакле, докторке, како сте већ рекли, тако да не знам детаље, не знам заиста о чему је она говорила. Што се тиче могућности, дакле, медицински гледано, када смо разматрали овај предмет, ми смо покушали да одговоримо суду, да ли особа, сада за тренутак да занемаримо да је то конкретно оптужени у овом предмету, да ли особа са таквим повредама и са таквим налазом, како произилази из ове документације, могла да се креће и стали смо на становиште, дакле уз учешће различитих специјалиста, а то су све људи који се баве клиничком медицином. Чињеница јесте да се ми као судски медицинари не бавимо у тој мери клиничком медицином, али овде је био уролог, био је хирург, били су остали специјалисти, неуролог и тако даље. Дакле, они су сви имали то становиште да особа са оваквим повредама може да се креће. То кретање може бити донекле ограничено, да процесом рехабилитације може доћи до опоравка функције и то је оно што је формулисано у већ овој тачки коју сам Вам ја поменуо, дакле, у другом ставу на страни 14. Када смо рекли – могао је да се креће, то подразумева да ми то нисмо могли да измеримо, сада да кажемо да ли је могао неко да се креће три или пет корака, мислим ако кажемо, не постоји просто медицински параметар којим бисмо ми баратали, јер ако кажемо да је то пет корака, Ваше следеће питање може бити, а да ли је шест. Мислим, ја то не могу да искључим, а зашто сам онда рекао пет и тако даље. Онда можемо летњи дан до подне да разматрамо о томе, тако да, у сваком случају, он је могао да се креће. Он је могао једнако тако и да се одмара у свему томе. Ви сте рекли, не знам, да иде од бање до центра града и тако даље, да ли је он морао да стигне за време за које бисмо стигли Ви и ја, на пример или је могао да се одмара пет пута у томе, откуд знамо, али у сваком случају, могао је да се креће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разумем. То је једноставно тешко измерити и одредити у том неком смислу.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Наравно.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ја знам да је тешко измерити, али, овај, вештаци су, између осталог, имали задатак да помогну суду и свима нама да направимо, дакле, да утврдимо да ли је он могао да се креће у условима, да кажем, болничким, то подразумева неко кретање које је ограничено, дакле у кругу болнице или института и кретања које може да врши свако ко нема повреду, односно ко нема болове. Значи, ту једна, по мени, није направљена разлика која је очигледно потребна и која је, по мени, сасвим логична, животна, да неко ко је имао такву операцију, такву повреду, не може дуже да се креће и да, наравно, све оно што проистиче из дужег стајања, дужег ходања, да је то све већи бол и све веће ограничење и већ остали проблеми о којима вероватно више може да се изјасне вештаци него ми правници.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Дакле, од нас се тражи да вештачимо по правилима медицинске струке, дакле, струке којој припадамо и када смо се загледали у оно што пише, дакле и у оно што ови сви људи потписници овог писменог налаза и мишљења знају и што раде и што предају својим

студентима, дакле, ми нисмо нашли ниједан параметар на основу кога би могли да одредимо да ли је неко могао да се са оваквим, у конкретном случају, повредама креће пет корака, педесетпет корака или седамстопедесетпет корака и да ли је морао да се одмара између ових кретања, једанпут, два пута или пет пута. Дакле, просто смо желели да останемо на терену правила наше струке. Дефинитивно, та особа је могла да се креће, а колико је могла да се креће, то не можемо да утврдимо а да будемо при томе егзактни. Тако смо и поступили.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Добро. Из отпусне листе, а и из Вашег налаза, несумњиво проистиче закључак да је у току терапије дошло до знатног побољшања. Мисли се на здравствено стање и на могућност кретања код оптуженог Вује Златара. Моје питање је, ако је то тачно, а не сумњам у медицинску документацију, како онда објашњавате да је дошло до неког знатнијег побољшања, ако је Вујо Златар приликом пријема могао да користи штаку, а и није морао, дакле могао је и без штаке, а приликом отпуста без штаке. Било којим тумачењем долазимо до закључка да се не ради ни о каквом знатном побољшању. По мени, то је опет лаичко размишљање, такво стање би било и да није никаква терапија код њега проведена. Значи, он би се за месец дана сасвим овако опоравио без терапије да хода без штаке, ако је већ могао првог дана да хода без штаке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је питање, браниоче, нисам схватио?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Питање је, да ли је дошло до знатног побољшања, ако стоји овакав закључак вештака и ако стоји?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, вештак је то.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: У чему се огледа знатно побољшање, то ме интересује да објасни.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У чему се огледа знатно побољшање?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Са медицинског аспекта, јесте.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, значи, лекари су према овој отпусној листи Института «Селтерс» рекли да је он приликом, дакле да је Златар Вујо приликом пријема у бању, дакле 18. новембра 1991. године, да је ходао и да је за ход користио подпазушну штаку. Они су применили одређене мере физикалног лечења и рехабилитације и после месец дана, дакле на отпусту из те институције, они су констатовали да је знатно побољшање које се огледало, између осталог у томе да је ходао без штаке. То није спорно, то произилази из документације. Наше питање на које смо ми одговарали суду је било, да ли је он могао да се на почетку тог лечења, односно рехабилитације, односно у дане које је суд интересовало, креће без штаке. Ми смо рекли да је могао да се креће без штаке и нисмо ниједног момента рекли да се он кретао без штаке. Дакле, да ли је могао – могао је, у складу са својим стањем, у складу са повредама које је задобио, у складу са током лечења његовим на Војномедицинској академији, он је могао да се креће, то произилази.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: То је одговор?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Да ли вештаци искључују могућност да субјективно осећање Вује Златара није дозвољавало дуже кретање или уопште кретање без помагала?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, знате шта, ми прво овде нисмо имали, ми смо имали задатак да на основу медицинске документације, карактера повреда, тока лечења, дакле, на основу објективно утврђених чињеница, дамо свој налаз и мишљење. Познато је у медицини да, пре свега, људи различито реагују на неке болне сензације, на своје стање, на стање повређености, на стање телесне онеспособљености и тако даље. Можда колега Јовановић као психијатар, пре свега, више може да говори о том неком субјективном осећају, али он је једна прилично немерљива категорија, знате, тако да, мислим, ми овде прво нисмо имали податке о никаквом субјективном осећају, нити смо њиме баратали, према томе.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Па, зар није требало баш због тога да обавите, да узмете личну анамнезу и исказ његов у вези тога?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Знам, али то је, видите, ми можемо да, ми смо се, пре свега, кажем, базирали на основу објективних медицинских чињеница. Дакле, када нас неко пита, Ви ћете имати увек странку која ће да каже, не знам, могао сам да се крећем, имате људе који хоће да то стање агравирају, да то стање ублаже, зависи како коме одговара у датом тренутку. Ми не можемо такве исказе никако да проверимо медицински и да их измеримо, али просто ми немамо елементе да се бавимо тим, знате. Можда је најбољи пример, рецимо када Ви, не знам, вештачите у парници надокнаду штете за оно, нематеријалне штете за физичке болове претрпљене, знате. Имате човека који је имао врло озбиљне повреде који ће рећи, па, болело ме је, имате некога ко је имао рецимо лаку телесну повреду и каже, ја пет дана нисам могао да се мрднем и тако даље. Значи, то је просто немерљиво, Ви то не можете да сведете а да при томе будете објективни и да се придржавате своје струке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А медицинских показатеља и сигурних параметара у том смислу немате?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Наравно и ми нисмо у том смислу се уопште бавили, дакле већ сам објаснио зашто нисмо прегледали окривљеног и нисмо ставили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро то сте рекли, нема потребе.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Тако да се уопште нисмо бавили тим делом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То сте рекли.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ви сте имали, да кажем, у виду, имали сте прилику да видите мишљење доктора Јанчића, који је такође судски вештак. Нажалост није доставио и остале налазе које смо ми, по нашем захтеву, по захтеву одбране прибавили. То су налаз и мишљење још тројице вештака, уролога, ортопеда и хирурга, који такође потврђују мишљење доктора Јанчића. Хоћу да кажем да се у вези овога, дакле мишљења стручњака битно разликују. С обзиром на све оно што сам ја, наравно у примедбама везаним за објективност

Судско-медицинског одбора навео, а имајући у виду и све оне примедбе које сам доставио Вама, ја налазим да и након овога, да је неопходно одредити једно ново вештачење, које би се поверило комисији која би била потпуно објективна. Сматрам да управо имајући у виду овакве одговора, несумњиво проистиче да Судско-медицински одбор у овом саставу није могао да се дистанцира од налаза и мишљења свог члана, односно секретара Судско-медицинског одбора и да управо су настојали да тај налаз, чак и тамо где нема медицинске аргументације, да одрже на снази. Посебно, ево имајући у виду овакав одговор у коме сви ми видимо да је било неопходно обавити преглед и обавити, на крају крајева, разговор са оптуженим који је у овом случају, наравно и предмет посматрања, односно вештачења. Због тога остајем при предлогу да се одреди ново вештачење које би се поверило некој другој комисији која би била објективна да сагледа ово стање. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала. Колега Ђурђевић?

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Полазећи од медицинске документације која је вештацима била доступна, првенствено мислим на отпусну листу са ВМА и на историју болести са ВМА о лечењу Златар Вује, може ли вештак децидно да се изјасни, да ли је здравствено стање Златар Вује на дан 08.11.1991. године било такво да је могао бити на линији фронта и учествовати у ратним дејствима, конкретно у Вуковару? То је нешто што вештак није питан до сада, али.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А није ни предмет вештачења био.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Није било ни предмет вештачења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није био задатак вештаку.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Али мислим да није потребно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Знам зашто питате то браниоче, наравно.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја знам да знате Ви и сви ми који смо присутни. Вештак вероватно не зна, али мислим да нема потребе њему да објашњавам зашто постављам то питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, нема ни потребе да вештак тако што зна.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Но вештаку су чињенице познате за тај период лечења, па ме интересује, да ли вештак на то питање може да одговори децидно.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, значи ја сам овде представник Судско-медицинског одбора, дакле представник Комисије коју је сачињавало седморо људи, укључујући мене, од којих су већина других специјалности и објаснио сам већ какав је процес нашег рада. Дакле, ја сам данас пред судом да бих одговарао на питања у вези са налазом и мишљењем Судско-медицинског одбора. Уколико бих одговорио на Ваше питање које није било предмет нашег вештачења, ја бих иступио као вештак појединац и дакле, давао бих своје мишљење. Према томе, ја мислим да то није целисходно, а ако је то питање од интереса, ми смо наравно вољни и спремни да на такво питање одговоримо, после наредне седнице Одбора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разумем.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли ће можда председник већа дозволити, односно дати налог вештаку да као појединац одговори на ово питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, он је ипак овде представник Судско-медицинског одбора и нећемо сада човека ангажовати још додатно и као појединца, да не помешамо мало улоге и да не буде примедби друге врсте, али мислим мени је јасно потпуно. Но, мислим да сте и Ви констатовали у Вашем писменом налазу да је тог дана вршена хируршка обрада Златар Вује на ВМА, да ли је тако?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Јесте, да је вршена секундарна обрада и ушивање ране.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И ушивање ране, добро.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да се вратимо на ово што је био предмет вештачења. Шта је оно по вештацима што код Златар Вује приликом пријема у «Селтерс» бању, значи, мислим на те дане прве након отпуста са ВМА, односно премештања на наставак лечења, ограничава кретање, који је то субјективни осећај код њега који њему ствара сметњу у ходу, шта је то што он осећа као сметњу због чега не може да хода као Ви и ја, дакле, човек који није повређен?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, видите, субјективни осећај је у принципу бол и субјективни осећај је осећај слабости, значи слабости у одређеним екстремитетима, а слабост у повређеним екстремитетима је последица повреда мишићног ткива, с једне стране, дакле директна последица повреде и индиректна последица у смислу губљења мишићне снаге после неког периода инактивности, дакле лежања. У принципу пошто се радило о младој и здравој особи, тај неки губитак није толико изражен за тих петнаестак дана лечења на Војномедицинској академији, значи, али, ако неко јако дуго лежи, има ногу у гипсу или је на било који други начин мобилисан, значи долази до губитка мишићне масе и до слабости. Значи, Ви ставите здравог човека у гипс и после месец дана му скинете гипс са ноге, он ће осећати слабост у тој нози, јер је није мрдао месец дана. Дакле, овде није била та ситуација, али су покрети ноге били ограничени због бола који је проистицао из саме повреде мишића. Дакле, свако покретање ноге је могло да обнови осећај бола. Наравно, човек да би то избегао, мање покреће ту ногу јер му је тако просто пријатније.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Која од повреда које су описане у медицинској документацији везано за Златар Вују изазива ту болност у том периоду, говоримо о том периоду, не о 31. о рањавању, онда боли свака, али која од повреда изазива болност?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Говоримо, пре свега, о повредама мишића, знате. Повреде тестиса, значи, прво се констатује да нема локалних компликација на тестисима, значи, хируршко лечење је обављено у професионалној установи, специјализованој, дакле на уролошком одељењу, пре свега, значи су то људи који се баве повредама, између осталог и патологијом тестиса, односно семеника и они су констатовали на отпусту да нема никаквих локалних компликација. Локалне компликације су и, не знам,

хематом, оток, болност и тако даље, значи све оно што се да видети таквим прегледом. Према томе, та повреда тестиса је у принципу била санирана приликом отпуста из Војномедицинске академије и она сем неких евентуално лакших болова, није могла давати неке друге болове који би у знатној мери умањивали, да кажемо, функционалну способност Златар Вује, укључујући и његову способност да се креће. Да се радило о толико опсежној повреди тестиса која би толико даље стварала проблеме, онда би вероватно тај тестис био збрињаван на другачији начин, дакле, не само ушивањем, него би могуће дошло и до губитка тестиса, што у конкретном случају није било, мислим, није учињено, дакле, није учињена ампутација тестиса који не може да се репарира. И на крају крајева, постављени шавови на тестису су очигледно дали задовољавајуће и остале предузете мере лечења су дале задовољавајући резултат, јер на отпусту са Војномедицинске академије нису устављене локалне компликације које би биле присутне да то лечење није било задовољавајуће. Према томе, дакле да сумирам, основни проблеми су проистицали из повреда мишића, дакле повреда мишића доњих екстремитета и седалног предела као последица повређивања.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Схватам одговор. Чињеница да у медицинској документацији се не описују компликације као последица повређивања тестиса је једна ствар у односу на сам природан ток зацељивања и растања те повреде, па питам вештака, да ли по природи ствари, медицинске интервенције које су предузете уз протек времена од осамнаест дана ту повреду практично елиминишу као повреду која ствара болност?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, ми овде прво не говоримо о природном току, дакле, медицина се умешала у тај ток, значи, тако да су примењене мере лечења, према томе, то дакле више није природан ток.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: И укључујући и тај, и укључујући и све медицинске токове, да ли можете да искључите да то и после 18 дана боли?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја нисам ниједног момента рекао да то не боли, значи, али сам у свом претходном исказу, дакле у претходном одговору, односно одговору на претходно питање рекао да иако је болело, да су то могли бити мањи болови и да је, пре свега, ограничење проистекло из повреда мишића. То је оно што сам рекао. Дакле, није нотирано у медицинској документацији да су присутне неке локалне компликације. Присуство локалних компликација могло би да, да кажем, отежам симптоматологију, дакле да постави болове, односно да доведе до константних болова или да повећа интензитет болова и томе слично. Ако такве компликације нису установљене, с једне стране и с друге стране, како је протекао временски период од око петнаестак дана од повређивања, хируршког збрињавања тестиса, уз све примењене мере лечења у високоспецијализованој установи, ми можемо да закључимо да су ти болови, дакле говорим о боловима у вези са повредом тестиса, иако су били присутни, били таквог карактера да нису ометали функционисање повређене особе, конкретно Златар Вује на дане од 18. новембра па надаље.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: То је у потпуној супротности са налазом доктора Јанчића који о томе говори потпуно другачије, тај налаз је, претпостављам био доступан вештацима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Био доступан, али није био разматран, тако су бар написали, ни један ни други.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, као што сам већ неколико пута данас поновио, дакле, налаз и мишљење по правилима струке се у принципу базирају на медицинским чињеницама, дакле на изворним медицинским чињеницама. То што је колега Јанчић рекао, већ спада у домен његовог мишљења, дакле, он је користио исте ове полазне чињенице, али је на основу свог знања и искуства, познавања и тако даље, не улазим у то, дошао до мишљења какво је сачинио и презентовао и бранио на суду. Дакле, ми смо дошли до неког мишљења које се, сложићете се, разликују у том делу, али смо спремни да објаснимо зашто. На крају крајева, то је радио и колега Јанчић, бранећи своје мишљење. Дакле, ми смо на основу медицинских чињеница покушали да објаснимо зашто смо ми заузели становиште на коме стојимо, знате. Ако се мало загледате у налаз и мишљење доктора Јанчића, дакле оно што смо ми цитирали у тачки 5. на страни 3 овог налаза, он између осталог каже, са напредовањем трауматског отока, скротума тестиса и његових арнекса и тако даље, интензивирају се болне сензације, па не знам и тако даље и тако даље. Нигде то у медицинској документацији не стоји да је то било тако. На крају крајева, циљ лечења јесте, између осталог, да се болеснику умање тегобе. Према томе, било би то негде записано, биле би предузете, требало би да буде записано, хајмо тако да поставимо, предузимале би се мере лечења, дају се аналгетици, дају се некакви лекови. Зато постоје доктори, зато постоје болнице. Мислим, ако уђете у болницу, па не јече сви болесници, знате, него се нешто ради да би њима било лакше. То је било и у овом случају, вероватно.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да, али ти болесници, да би им било лакше, леже, а не иду триста километара да ходају и потенцирају оно што им ствара проблем. Но, добро, да занемаримо овај мој коментар.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја се извињавам, само морам да интервенишем јер они болесници који имају тегобе и који су у акутној фази болести, имају болове. То су болесници који се не шаљу на рехабилитацију, зато што рехабилитација следи након завршетка акутне фазе лечења. Према томе, у конкретном случају, овај човек је послат 18. новембра на рехабилитацију. Дакле, лекари који су се бавили његовим лечењем проценили су да његово стање тог дана, односно претходних дана, је било такво да је он способан да буде укључен у програм рехабилитације, који између осталог подразумева и вежбе, покретање екстремитета, јачања мускулатуре и тако даље, дакле вежбе активног кретања. Према томе, да он није био способан, да ли би га неко слао у установу за рехабилитацију, која, пре свега, није специјализована за лечење компликација хируршких, укључујући и компликације на тестисима. То је установа која је педесет километара од

хируршке болнице у којој се он лечи, око педесет километара. Значи, да ли би неко, мислим нема никакве логике.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Па, има логике, ако ми суд дозволи само један мали коментар. Ради се о ратном стању када ВМА је збрињавао оне који су у ратним условима тамо долазили и то нису мирнодопски услови када су се на ВМА, да кажем, лечења о којима говори сада вештак, завршавала до краја на такав начин како се то чини у мирнодопским условима, а то је потпуно јасно и нама лаицима.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да, пошто већ интерпретирамо те ратне услове, онда ћу Вас подсетити да је ВМА имао и стационар који се налази у близини ОФК стадиона, дакле на Карабурми и да су тај стационар користили за те неке међуфазе лечења, тако да, значи, ми можемо да спекулишемо, наравно, зашто и како, али Ваша тврдња не стоји апсолутно да је ВМА слао пацијенте од себе искључиво у установу за рехабилитацију. На крају крајева, тај ВМА има и своје установе за рехабилитацију, дакле има и своју клинику за физикалну медицину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, него бранилац каже нешто друго, у то ратно време је потражња за ВМА била велика, па су ослобађана места на ВМА да би се примили нови свеже повређени пацијенти, а они стари су отпуштани, а да процес те акутне фазе лечења, како Ви рекосте, и није можда завршен до краја.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Добро, али у сваком случају, знате, премештање пацијента.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Но, добро, то су сада спекулације.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Апсолутно, али још једном бих рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако шта не можемо проверавати.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Јер, и у то ратно време, мислим, лекари су се бавили некаквом медицинском доктрином и бавили, мислим њихов процес лечења ипак је био, да кажем, упливисан неким правилима медицинске науке уз извесна ограничења, преоптерећености и тако даље, слажем се, али ако Ви пошаљете пацијента коме је неопходно хируршко лечење у установу која нема услове за хируршко лечење и која се налази педесет километара од примарне установе у којој може да се пружи то хируршко лечење, Ви онда правите и себи и том пацијенту проблем. Значи, то је теоријско разматрање, а конкретно везано на основу чињеница којима смо ми располагали, види се да у моменту отпуста са ВМА, дакле то произилази из њихове отпусне листе, код њега нису постојале хируршке компликације. На основу тога ми закључујемо да је он био са хируршке стране у добром стању, збринут дефинитивно и да је сада било време, да су то тако лекари проценили, за процес рехабилитације и да је у том смислу, упућен у специјализовану установу.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ако ми дозволите, мислим да најбоље вештака у овом делу о чему сада говори демантује чињеница да је пацијент, конкретно Златар Вујо, други дан по пријему у «Селтерс» бању враћан на

ВМА према стању ствари у списима ради интервенције на некој од рана хируршки.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, медицинских података у том смислу у спису немамо заиста.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Имамо у спису и податке добијене од сведока, па податке добијене кроз одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја сам рекао медицинских, медицинских података.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја говорим о свим доказима у судском спису. Ја не знам да ли, управо због тога, не знам да ли је то све било доступно вештацима или није, али ако ту чињеницу суд хоће да прихвати, а о њој говори већи број људи у предмету, да је, дакле, враћан на ВМА да би био хируршки збрињаван након пријема у «Селтерс» бању Младеновац, након пријема у Младеновцу, то говори нешто друго, управо супротно овоме што је вештак сада у свом објашњењу дао, а то није нимало безначајно, управо због оваквих закључака које вештак износи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја само могу вештаку ово да интерпретирам. Чињеница је да Златар Вујо тврди како је, е сада више нисам сигуран да ли тај дан или сутрадан.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: И не само он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Више нисам сигуран у то, али није толико ни важно. Из «Селтерс» бање је враћен на ВМА да се изврши неко ушивање и опет истог тог дана назад враћен у бању, тако да нема никаквог прекида у отпусту. То су његове тврдње и тврдње неких људи, неких сведока које смо ми ту чули, али чињеница је исто тако да о томе медицинског трага ни са ВМА ни са из «Селтерс» бање нема, знате.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Е сада, ако би то било тако, да ли онда то говори нешто у прилог да хируршка фаза лечења онда и није доведена до краја на начин на који вештаца сада презентирају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наводно му је прокрварила рана, мислим сутрадан да му је прокрварило из ране те која иначе се цернира на пријему.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, то ми сада као одбор нисмо баратали том чињеницом, значи опет би то морали да разматрамо некако пре него што бих ја могао да, или неко други као представник одбора се о томе изјасни, с једне стране. С друге стране, то је прилично, медицински посматрано, у шпекулативном домену, јер ми не знамо заправо, не постоји објективна медицинска чињеница.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема трага о томе.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Знате пацијент каже, био сам код доктора, шта ти је радио доктор, не знам, гледао ме је, радио ми је ово или оно, ставио један шав, скинуо један шав, мислим, значи, немамо неки егзактан податак да схватимо шта је урађено и у којој мери је то могло да његово стање у датом тренутку компромитује. Са друге стране, ако и прихватимо евентуално да је сте било неке интервенције, значи онда сама чињеница да није задржан на Војномедицинској академији, него је одмах након те неке мање интервенције враћен поново у установу за рехабилитацију, опет може да

упућује на закључак да се не ради о некој суштинској интервенцији или о неком суштинском наглوم погоршању стања које је захтевало сада обнову болничког лечења, знате, тако, да мислим, то је просто само један коментар на ово.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да, али у медицинској документацији је сасвим јасно наведено да се ради о рани која, лаички речено, цури. То произилази и из медицинске документације која постоји у спису и која је вештацима била доступна. Да ли је за вештака онда обрада те ране и лечење те ране хируршки завршено и може да се започне рехабилитациони третман? Да ли је то уобичајено и да ли је то медицински оправдано, човека са раном која цури, без обзира да ли је враћен ради поновног ушивања или неушивања, упутити на рехабилитациони третман?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: О томе постоји траг у медицинској документацији и која је објективна.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да, али то да рана цури, може да представља неку мању локалну компликацију. Треба имати у виду да се ради о, да кажемо условно речено, ратној рани која је одложено хируршки обрађена, да по некој доктрини су те ратне ране увек загађене, контаминиране и томе слично. То произилази, између осталог из чињенице да је урађен, такозвана секундарна обрада, дакле одложени шав те ране, јер је то један од принципа лечења, дакле да се рана остави отворена, да би се смањила могућност инфекције, да би се дренирала и томе слично. Ја ћу Вас подсетити само да је та рана на левој натколеници ушивена 08. новембра 1991. године, што произилази из документације и дакле да је урађена секундарна обрада те ране. Према томе, у моменту када се Златар Вујо налазио на пријему у Институту за рехабилитацију «Селтерс» протекло је тек око десет дана од ове секундарне хируршке обраде ране. Та рана је могла да цури. Очигледно да су лекари проценили да то не омета поступак рехабилитације, значи и да су кренули, значи могуће је да је постојао неки проблем у самој рани, али дефинитивно то није ометало поступак рехабилитације, јер је он од самог момента пријема био укључен у поступак рехабилитације. С друге стране, да та рехабилитација није континуирано примењивана тих месец дана, онда би одговор на питање претходног браниоца, констатовали да се ради о знатном побољшању, дакле да је он тамо лежао просто, а да је рехабилитован у последњих пет дана, само да је тако лечен, онда не би вероватно дошло до знатног побољшања до кога је дошло на крају оваквог лечења. Према томе, континуирано су предузимане мере таквог лечења.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли рана која цури ствара болност, осећај болности код пацијента?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Не нужно.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли кретање пацијента са раном која цури иритира цурење те ране и омета заостајење те ране, ако је она на овом локалитету на коме се конкретно налази?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, знате шта, свако покретање генерално може да утиче, зависи прво како је рана била постављена, да ли је она већим делом зарасла, значи, пазите, рана може да цури тако што остане само једна, условно речено тачкица, оно, не знам пола сантиметра, незараслих ивица ране и да из простора те ране излази, значи, пазите, ми не говоримо о инфекцији ране, јер.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја питам само, да ли је ангажовањем мускулатуре ноге, које кретање нужно захтева?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли провоцира, у том смислу, да ли провоцира још веће цурење?

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Провоцира рану и на неки начин је, да кажем?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Омета зарастање.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Иритира, омета зарастање те ране?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Не мора да омета зарастање ране, мислим, може у принципу, али не мора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, него имајући у виду, ова конкретна рана, имајући у виду њен локалитет?

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Говоримо о овој рани и конкретном пацијенту.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Знате како, само покретање, ако рана није зарасла у потпуности, може да доведе до отварања ране, до пуцања ране и томе слично. Али чињеница да су већ констатовали на пријему да се он креће уз помоћ штацике, значи, да је рана била у таквом стању, онда би му било забрањено кретање, да би се предупредила некаква компликација, отварање ране и томе слично. Дакле, ако се пацијент на пријему у болницу кретао уз помоћ штацике, њему није било забрањено кретање и лекари су проценили да, иако постоји то некакво цурење на рани, оно није таквог карактера да би морали пацијента да држе везаног за кревет док цурење не престане. Према томе, из тога произилази одговор да њему није било забрањено кретање.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да, није му било забрањено кретање, али из чињенице да је наставак лечења препоручен и реализован у бањи «Селтерс», сматра се да је даље лечење било потребно.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Не лечење, него рехабилитација.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја управо тај термин користим, јер су лекари бање «Селтерс» инсистирали на томе да боравак у бањи «Селтерс» представља наставак лечења, а не рехабилитацију. То би ви лекари пре могли да терминолошки осетите разлику, јер је то део ваше струке и на том термину се инсистирало до сада у овој судници, а тај термин је коришћен и у медицинској документацији. Према томе, он се, чини ми се да у отпусној листи се каже, наставак лечења у бањи «Селтерс», а не рехабилитација. Ако је то за Вас исто, за неке лекаре који су пре Вас били у овој судници није било исто. Ја нисам стручњак за ту област да бих могао правилно да ценим.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Прво, ја нисам чуо лекаре који су били.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само моменат, само моменат, кажите замениче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Молим Вас да ми дате реч. Ја бих хтео само нешто да прокоментаришем ово што је рекао бранилац малопре, везано за наставак лечења, како он то каже. Рехабилитација је предузета не због те ране, него због ослабљене мишићне масе и могућности, дакле да то нема везе о овоме о чему говоримо. Осим тога, то лице на кога се он позива да говори то што говори, говори и то, говори та Ранка Протић, Крунић, како се већ зове, да је он био смештен на трећи спрат где су били покретни болесници, тако да, ја бих молио, доста сам до сада пажљиво слушао све ово, да се вратимо на почетак онога што је вештак као представника тима вештака Судско-медицинског одбора рекао, шта је за њих релевантно приликом давања налаза и мишљења. Значи, за њих су релевантни медицинска документација, а не интерпретације од стране овог или оног вештака или сведока, тако да се покушава све то исто на шта је он одговорио први пут, да се поново одговори на један други начин, а он је то већ рекао човек.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Не, покушава се само, председниче, да се ствари разјасне у мери да првенствено вама као већу омогуће правилно пресуђење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, Ви сте поставили питање.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ако може само да се понови питање, ја се извињавам, пошто је било интервенције, па да пробамо да одговоримо конкретно.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја сам, било је питање, о кретању је говорио вештак, па сам ја рекао, није било искључено кретање, због тога је био тамо. Једна ствар је могућност кретања у болничким условима. При томе мислим и на услове какви владају у «Селтерс» бањи Младеновац, а друга ствар је кретање по терену, коришћењем разних превозних средстава, преласке километара и такве ствари. Дакле, њему сасвим сигурно није забрањено кретање на одељењу, јер да се сматрало да он може да се креће без икаквих проблема, он не би био уопште премештан на даље лечење у «Селтерс» бању, него би био отпуштан да се креће као сви други који немају проблема у кретању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ово није питање, ово је коментар, добро, ово је коментар, браниоче, да ли је тако?

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Из чињенице да је пребачен на наставак лечења у «Селтерс» бању Младеновац, очито произилази да је била потреба да се његово кретање побољша, дакле даље настави медицински третман у циљу тога. Али, добро, мислим да је то јасно, не треба ја то да образлажем. Шта за вештака значи лабораторијски налаз који је сачињен у «Селтерс» бањи Младеновац по пријему, где кажу седиментација 13/36, остало уредно, значи ли то да ово прво није уредно, ако није у чему није и шта у медицинском смислу, на шта то указује?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Седиментација, како се у жаргону каже, представља седиментацију еритроцита или таложене црвених крвних

зрнаца у извађеном узорку крви под дејством силе земљине теже. Уочено је још, то је сада више једна анализа која има мање-више историјску вредност у медицини, дакле да је седиментација убрзана. Она је уобичајено негде од 2 до 4 милиметра по сату, значи стави се крв у неки суд и онда се после једног сата види колико се сталожило и после другог сата и то су те вредности које фигуришу на извештајима. Дакле, уочено је да седиментација еритроцита била убрзана у разним стањима која одступају од нормалног стања организма. Та разна стања укључују и процесе зарастања ране, али ви имате једнако убрзану седиментацију код особа која имају процес на зубном корену, код особа које имају хроничну упалу синуса, код оних који имају туморе на овоме или ономе органу и томе слично. Дакле, убрзање седиментације еритроцита представља један неспецифични знак, тако да, то би био одговор на Ваше питање. С друге стране, ми не знамо шта је то све остало, мислим јер не знамо шта је рађено све остало, али очигледно да лекари нису у лабораторијској дијагностици установили некакав поремећај у општем стању, знате особа која је у тешком општем стању, рецимо са неком тешкој инфекцијом и тако, он нема смањене протеине, на пример, беланчевина у крви, када је у сепси, има поремећаје у крвној слици, у том смислу што рецимо број белих крвних зрнаца порасте преко нормале и томе слично. То спада у рутинске анализе, ако се каже остало «БО», могуће је да су те рутинске анализе рађене и да су оне биле уредне.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли та повећана седиментација говори у прилог постојања упалног процеса у организму пацијента?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ако сте ме пажљиво слушали, ја сам рекао.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Врло пажљиво.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: У процесу зарастања ране, а сваки процес зарастања ране медицински посматрано јесте упала, али не она упала коју лаици знају као гнојење и тако даље, значи, у процесу зарастања ране може доћи до повећаног броја еритроцита, односно до убрзане седиментације, па то у конкретном случају може бити објашњење зашто је овде и нађена убрзана седиментација еритроцита.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли рана која се цернира може бити узрок повећане седиментације?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, имамо један неспорнији узрок, а то је процес зарастања ране. Уопште није спорно да су код њега зарастале ране, па према томе, значи убрзана седиментација еритроцита је несумњиво проистекла из самог процеса зарастања ране, а могуће да је и у вези са цурењем ране које је евидентирано.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Може ли вештак да нам објасни, шта значи на ЕКГ снимку блок десне гране?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја нисам специјалиста за интерну медицину, али у принципу, блок десне гране значи означава одређени поремећај у спроводном систему срца. Дакле, то је један физиолошки, да кажем, систем којим срце регулише свој ритам и тај блок десне гране је налаз који се може значи у великом броју одоба које немају никакве здравствене

симптоме, дакле, ради се као узгредан налаз некога ко оде и уради ЕКГ у неком дому здравља или приватној ординацији и томе слично и тај блок десне гране се не може, без обзира што немам интернистичко знање, то је моје опште медицинско знање, кажем, дакле, тај блок десне гране се не може довести у везу са повредама које је окривљени имао критичном приликом, нити у било коју фазу лечења и рехабилитације.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Не, не, потпуно независно од ових повреда, то је и мени као лаику јасно, нити је лечење у том правцу спровођено. То сада питам само због тога што је и мени на такав начин објашњено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли то има неког утицаја на кретање?

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Да ли то има неког утицаја, у смислу бржег замарања, субјективних тегоба пацијента са тим обољењем?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Наше питање одбора је било, да ли повреде имају утицај на кретање и какве су ове конкретне повреде имале. Дакле, није било процене здравственог стања. Ми бисмо онда морали да нађемо здравствени картон окривљеног, а за период пре 1991. године да утврдимо његово здравствено стање, односно да покушамо да утврдимо ретроактивно и да се о томе изјашњавамо и да, пре свега, укључимо специјалисту за интерну медицину и кардиолога. Дакле, ја на Ваше питање данас не могу да одговорим.

АДВ. ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Немам ја даљих питања. Ја се придружујем предлогу колеге Јелушића за одређивање новог вештачења, из разлога које је он навео и из чињенице од данас присутног представника Судско-медицинског одбора, бар по оцени одбране, нисмо добили задовољавајућа објашњења и одговоре на онај спорни део питања. Наравно, највећи део је неспоран, али оно што је спорно, мислим да није објашњено на уверљив и убедљив начин.

АДВ. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ја бих само једно питање. Докторе, праг толеранције на бол, да ли је индивидуалан или како?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Па, знате, бол је субјективни доживљај, према томе, врло је индивидуалан.

АДВ. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Зашто сте Ви дали један необјективан налаз?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Молим браниоче, какво је то питање?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Морам да реагујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какво је то питање, браниоче, какво је то питање, зашто сте Ви дали, пазите шта сте питали, зашто сте Ви дали један необјективан налаз.

АДВ. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Јесте, ево овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Какво је то питање?

АДВ. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Можете то и деторички да схватите то моје питање. Зашто сте Ви, могу ли?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја мислим да ово што Ви сада питате, излази из Ваших ингеренција одбране окривљених Вујановића и Калабе.

АДВ. МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Не, није питање, али не могу да слушам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не можете да слушате, онда тражите одобрење од мене да изађете напоље.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда тражите од мене одобрење да изађете напоље, да напустите судницу, па ћемо да видимо.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Председниче већа или Ви мени забрањујете зато што ја нисам бранилац?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, нисте бранилац.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: И не могу да питам вештака овде, не могу да ставим примедбу, не могу да га питам овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, ево дозволио сам да га питам, а Ваше питање је било, зашто сте Ви дали необјективан налаз?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: То сте ми забранили то питање. Да ли могу следеће питање?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, одбијам, забрањујем Вам да питате било шта овог вештака, јер то излази из ингеренција одбране Ваших окривљених.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Извините, онда Ваша забрана излази из ингеренција ЗКП.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, нека буде да сам повредио ЗКП, да сам повредио право на одбрану окривљених, па ћете имати времена и простора да предузмете одговарајуће мере.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли могу примедбу да ставим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не можете.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да образложим зашто је дао необјективан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ни примедбе, ни примедбе.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Немојте председниче већа, како Ви то одлучујете?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, лепо одлучујем.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ви мени забрањујете питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зато што ово о чему се вештак изјашњава, ово о чему се вештак изјашњава, нема никакве везе са одбраном Ваших окривљених, никакве везе.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Него шта него је дао нестручан и необјективан налаз, није узео субјективан моменат. И сам је тврдио да је узео само функционално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Браниоче.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Дозволите да ставим примедбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Браниоче, ако Вам кажем да Вам не дозвољавам, онда очекујем од Вас да угасите микрофон и да седнете, а не да Ви то ипак остварите на силу.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Зашто сте ми онда дозволили да га питам питање, да ли је праг толеранције за бол свугде исти, а сада ми не дозвољавате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јер сам мислио да ће то имати неке везе са овим и онда Ваше следеће питање је било, зашто сте дали необјективан налаз. Нећемо да расправљамо, браниоче, нећемо да расправљамо, молим Вас.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Хајте, нека одлучи веће да забрањујете једном браниоцу да поставља питања за која Ви и не знате како гласе.

Веће је одлучило да се забране даља питања овог браниоца вештаку, адвокату Перковићу.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Примедбу, да ли могу да ставим на налаз?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Без преседанам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Хоћете дати објашњење за то?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу да Вам објашњавам, браниоче, објаснио сам већ три пута, зато што вештачење, предмет вештачења, чињенице које утврђујемо путем овог вештака, немају никакве везе са одбраном Ваших клијената.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Па, председниче већа и у ширем контексту, имају и у ширем контексту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И одбрана оптуженог где то има везе, искористили сте своје право, питали сте вештака, невероватно.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Имам итекако разлога, сада искључујете микрофон.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, морам да Вам искључим микрофон, зато што ме не поштујете, зато што ме не поштујете.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ви мене не поштујете.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, не поштујете ме.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Председниче већа, у Законнику о кривичном поступку, ово је без преседана што сте направили.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нека је.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Вештака нисам увредио. Ви сте ме требали казнити или упозорити ако мислите да сам га увредио. Ја сам га питао зашто није дао објективан налаз.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, него зашто дајете необјективан налаз.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте, тражите реч, колега.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тражим реч.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Дозволите ми онда да аргументујем зашто сам и рекао то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте добили реч, колега, стално Вам одузимам реч, браниоче, ја Вас упозоравам и опомињем, ја Вас упозоравам и опомињем, знате. Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Сматрам да излази из компетенције браниоца који је струке који смо и ми сви овде већина, да даје такву квалификацију налаза и мишљења онога чију смо ми помоћ тражили да нам помогне у томе што ми из разлога што ми немамо то знање. То је оно што је основно и што је мислим

без преседана, ако ћемо о томе шта је преседан и шта није преседан. Ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Оптужени Вујо Златар?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Само ћу једну примедбу Вама као председнику већа. Где сте Ви нашли у отпусној листи да пише са ВМА да сам ја отпуштен без штацие?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слажем се, погрешио сам, прихватам примедбу.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Мислим, то је друго.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је у отпусној листи из «Селтерс» бање.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да, погрешно приказивање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Нема нигде да сам отпуштен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, не утиче ни на који начин.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Даље, зашто вештак каже да се нису могли изјаснити поводом блока десне гране, када им то лепо пише у отпусној листи у «Селтерс» бањи да имам блок десне гране, зашто их то није мало, могли су се изјаснити као стручњаци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не питање вештаку, вештак је одговорио на то питање, на питање Вашег браниоца, вештак је одговорио на то питање.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Није одговорио, одговорио је да није стручан за то, да цео тим није стручан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одговорио је, да. То стоји у отпусној листи, то није било предмет вештачења.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да, да ли то умањује моје кретање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, али вештак је одговорио на питање Вашег браниоца у том смислу. Он је потпуно јасно одговорио.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Одговорио је да он није стручан за то, а да ли цео тим није стручан за то?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ми смо поступали по наредби суда од 11. јануара 2007. године.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Не чујем ништа, може мало гласније?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ми смо поступали по наредби суда од 11. јануара 2007. године, ако желите ја могу да Вам цитирам задатак вештачења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, Ви сте поступали по нашој наредби, где стоји јасно да ли је ово и овакво повређивање, каквог је утицаја имало на општеживотне активности оптуженог и тако даље, па кажете, није предмет вештачења било његово неко претходно и опште стање и тако даље. Дакле, вештак је одговорио, разумете.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ми смо у вези са повредама одговарали.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да ли је Вама било забрањено да констатујете блок десне гране, ако Ви кажете, изјашњавали сте се на?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Златар, ево сада поново понављамо. Можда би било боље да се са браниоцима констатујете да ја сада трећи пут поново не интерпретирам оно што је вештак у овом смислу рекао.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Председниче већа, ако они.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није било, вештак каже ово, није наш задатак био да утврдимо да ли је Златар Вујо, с обзиром на своје опште здравствено стање, почев од детињства па надаље, на дан 18., 19., 20. и 21. могао да се креће или није могао да се креће, него је наш задатак био да утврдимо да ли је, с обзиром на ово повређивање које је имао и његово лекарско збрињавање могао или није могао да се креће, а ако јесте-како и тако даље, то вештак каже. А блок десне гране је нешто што је типа општег здравственог стања, то није нешто што има везе са повређивањем.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Блок десне гране, то је констатовано у Младеновцу, а Ви сте њима приложили документацију из Младеновца, значи да то умањује исто један, то је само један детаљ.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја ћу Вас онда само питати нешто. Да ли сте Ви после 1991. године икада ишли код кардиолога?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: После 1991., јесам, јесам.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Имам право да питам као вештак.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Јесам, јесам, нема проблема, имате на ВМА све. Сваке године једанпут годишње имам преглед на ВМА, можете то проверити слободно.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Добро.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Сваке године, све инвалидске комисије сам прошао.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да ли сте некада каридолошки ограничили кретање, функционисање због блока десне гране?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Могу ја једно питање, па ћу онда, добро нећу да одговорим док не питам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немојте, немојте одговорити.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да ли Ви мени можете одговорити, да ли ја имам сада какве трајне последице поводом тог рањавања?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То није предмет вештачења.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: То није био предмет вештачења.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Добро и то се могло распитати на ВМА да ли сам лечен и даље. То се могло са ВМА добавити да ли сам лечен поводом ноге и даље на ВМА.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ми смо поступали по документацији коју нам је суд доставио.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: И 2004. године, председниче већа, и Ви сте могли знати да имам документацију са ВМА, да сам ја ишао због болова из Новог Сада и све на ВМА због болова у нози. Ево, та документација постоји, само је нема на ВМА нажалост, али ја имам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је то сада, господине Златар?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: То је из Новог Сада када сам ишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што показујете, шта је то?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да сам ишао на ВМА, инекције примао, диклофене пијем сваки дан и све, из Новог Сада сам ишао 2004.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 1993. задобио повреде, такође током 1991. задобио повреде оружјем и тако даље и тако даље. Ја бих Вас молио, не могу ја то, наравно, прочитати како ваља. Ја бих Вас молио, докторе, да то погледате, па само да нам кажете, да ли ту нешто има интересантно што би можда помогло да ово сагледамо на прави начин, да затражимо неки извештај, документацију и тако даље и тако даље.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Видите, из ове фотокопије извештаја види се да је само потписано од докторке Тање Јанковић, која је специјалиста за физикалну медицину и рехабилитацију, не знам из које је ово здравствене установе, то нигде не пише и пише број картоне. Дакле, види се да је овај преглед направљен 23. фебруара 2004. године и да се односи на стање након повређивања, након повреде ватреним оружјем пре тринаест година. Тегобе објективно, ход слободан, нормотонична, значи нормална мишићна снага мишића у врату, покрети у врату лако редуковани, дистезије, значи то су трњења дуж леве руке без јасне дистрибуције по дерматомима, то је вероватно у вези са вратном кичмом, покрети левим раменом редуковани, видљиви ожиљци на леђима и абдомену од устрелних рана, покретни у лумбосакралној, дакле у крсној кичми су умерено редуковани и трњење дуж целе леве ноге и тако даље. Дакле, ово пре свега, није био предмет нашег вештачења, али морам да кажем да је ово само један документ након тринаест година без икакве медицинске документације о тегобама у вези са повређивањем и да колико могу да прочитам из овог документа, ове тегобе се, пре свега, односе на дегенеративне промене на кичменом стубу, сем ожиљака који су неспорно последица повређивања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, но претпостављам да би браниоци у том смислу тражили прибављање, да цене да је то нешто што би нам помогло. Да ли имате још питања, господине Златар?

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Имам, имам. Зашто нису физијатра уврстили у своју екипу, да ли им није то интересантно било или, физијатар ја мислим да је требао бити уврштен у екипу вештака. Да ли би то нешто помогло, пошто сте сами рекли да хирурзи имају једно мишљење, а физијатри имају друго мишљење?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: То бисте морали, пошто је то процедурално питање, да поставите професору Ковачевићу који је председник Судско-медицинског одбора и који је одређивао комисију. У другим околностима би ту био и професор Александрић, као секретар, дакле, њих двојица одлучују о томе, али у овом случају, професор Александрић, као што сам већ објаснио, није одлучивао о члановима који ће бити по овом предмету, тако да не знам одговор на то питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не бисте могли да одговорите на то питање?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Да, не знам зашто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Само тренутак. На отпусту лепо пише, налаз уредан, то пише на ВМА, то пише са отпусне листе са ВМА, налаз уредан. Да ли то значи да је тај процес завршен и све или шта то значи?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вештак је већ одговорио на то питање.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Али имамо, због тога што он каже да не пише нигде за тестисе, да се то сматра завршеним, уредним, што се нигде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Објаснио је, објаснио је.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Али нигде се не констатује да је било отока, да је нешто било, али они оток сматрају.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па, да је било ваљда би било написано, то је рекао.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Не пише ни овде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да је било, онда би.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Па баш зато и питам, не пише да има отока на левој ноzi, не пише да има отока, али зато у Младеновцу се констатује да има величине једног длана, да ипак није мали оток и који је настао због упале ране која цури, тај оток. То пише лепо на отпусној листи у Младеновцу. Зато питам, ја сам имао отекине и доле, причао сам Вам о томе, због тога сам имао и смањено кретање и све и на тестисима и то све. Добро, онда ћемо једно питање, шта значи руптура тестиса, то је констатовано?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Руптура је латински термин за расцеп, дакле прекид континуитета ткива, семеника конкретно. Ја се термилолошки не бих сложио са коришћењем таквог назива, зато што се код Вас радило о повреди из ватреног оружја, па би то била, уствари устрелна, чији канал захвата тестис, а не руптура. Руптура настаје, у принципу, дејством тупине, рецимо, када би неко некога ударио коленом или не знам на сличан начин повредио тестис, па довео до прекида континуитета ткива. Али, у сваком случају смо се разумели да је то последица, односно да је дошло до прекида континуитета ткива тестиса, али не у тој мери да је захтевало да се тај тестис одстри. То су лекари закључили, па су спровели хируршку интервенцију и ушили, дакле, ту повреду да би омогућили адекватно зарастање.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да, само сада један коментар у вези вештачења господина Александрића. Професор Александрић каже да уопште нигде нема руптуре тестиса да пише. То се лепо види у отпусној листи, то он каже лепо, 04.11.2005. године, страна 26.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, немојте сада овде са вештаком да справљамо.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да је он правилно извештачио, до овога не би ни дошло. Даље ћемо само једно питање, да ли би вештак могао да се изјасни, први дан, ако сам се могао кретати 18., како каже, без штаци, са штаком, ово, оно, када бих ја први дан, по томе његовоме, могао се кретати самостално, први дан који сам могао, пре 18., да ли баш 18, да ли 18. баш је први дан када се могу кретати или који је то дан?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Излази ван предмета вештачења, јер ми смо вештацима дали прецизан задатак, могућности кретања у овом периоду. То би

подразумевало, мислим, то је опет у склопу и претходног одговора вештака да се практично не би могао изјаснити о томе сада.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Они вештаче, каже само искључиво на основу документације, па ако је констатовано да сам примљен са штаком, да имам хипотрофију, да цури рана, да је отекина величине длана, из ране која цури, која је упаљена, јер она да није упаљена не би цурила, на основу чега вештаци закључују да сам ја одмах 18. већ могао се кретати?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево чули смо вештака, господине Златар.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: На основу чега?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Затражите да он понови.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Због чега, да ли би ме упућивали онда?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви тражите да све ово што смо слушали до сада понавља.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Ја само могу да кажем, ми не тврдимо да сте се Ви кретали без штаке, али исто тако тврдимо да сте се могли кретати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Могли, само то, управо то.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Значи, прво да се разумемо о чему говоримо. Значи, ми нисмо рекли да сте нити прешли, нити ходали, нити трчали, нити били овде или онде, него смо рекли да сте могли да се крећете. Када сте могли да се крећете, Ви сте могли да идете где сте могли да идете, сасвим свеједно. Значи, не улазим, ако сте могли да се крећете.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Није сасвим свеједно где сам могао ићи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За вештаке је свеједно.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Медицински посматрано, Ви сте могли да ходате. То произилази из овога што је нама достављено у виду медицинске документације и само је то оквир у коме се ми крећемо. Све остало је ствар неке интерпретације. Дакле, Ви сте, медицински посматрано, могли да се крећете. Да ли сте се кретали или нисте, то ми не знамо. Ако јесте, где сте се кретали, такође не знамо, колико сте се кретали. Знамо да сте могли да се крећете, с једне стране и знамо да сте имали тегобе у том кретању, то је написано овде. Значи да Ви нисте могли да се крећете као што се ја данас крећем или остали људи у овој судници или не знам на улици и тако даље, јер сте Ви пре тога имали повреду због које сте имали одређене болове, имали сте одређене последице, то није спорно и ми смо то све написали. Наравно, коришћење штаке је ту да помогне при ходу, да помогне, у смислу да растерети ту ногу да би се човек лакше осећао, да би могао боље да се послужи и томе слично. Али када неко нема штаку или из било ког другог разлога је не користи, он ће, евентуално опет са оваквим повредама, моћи да се креће, али ће му то наравно бити теже него са штаком. Значи, то је оно што смо ми написали на страни 13. и 14.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Е сада само још једно питање. Вама је познато да је била хипотрофија леве ноге, то је констатовано, а повређена је и десна нога.

Зашто настаје хипотрофија на левој нози, а не настаје на десној, хоћете ми објаснити?

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: То су различите повреде, различит карактер повреда је био.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Да ли хипотрофија настаје некретањем, некоришћењем те ноге?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Управо то, рекао је то.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: То је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекао је то, и здрав човек, у гипс лежање.

ОПТ. ВУЈО ЗЛАТАР: Е па сада ћу ја да Вам објасним, то је баш због тога што сам ја леву ногу држао у гипсу, што сам леву ногу држао у гипсу, кретао се помоћу једне штацице. Десну сам користио, зато хипотрофије нема на десној, а на левој има, то је то, зато и настају. Немам ништа више, ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Даљих питања вештаку нема.

Вештак нема ништа више да изјасни.

Вештак тражи на име награде и трошкова за обављено вештачење износ по фактури коју ће накнадно доставити суду, па ће о истим трошковима суд накнадно и одлучити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, ми се захваљујемо.

ВЕШТАК др ЂОРЂЕ АЛЕМПИЈЕВИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада је 11 сати и 10 минута. Направићемо једну паузу до пола 12, значи 20 минута одмора, па ћемо наставити са доктором Јовановићем.

Настављено у 11,45 сати

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекао бих да смо сви ту као и раније, изузев колегинице Ковачевић. Она нам брани Милојевића. Ко је мења? Ђорђе Калањ, добро.

Констатује се да су присутни сви као и раније, изузев браниоца адвоката Ковачевић Снежане, коју ће у даљем току поступка, уз сагласност оптуженог Милојевића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је тако, господине Милојевићу?

Замењивати бранилац, адвокат Калањ Ђорђе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наставићемо са доказним поступком, вештак др Јовановић.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

Вештак др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, изволите.

Вештак др Александар Јовановић, са подацима као са записника од 07.05.2007. године, упозорен, опоменут, уз подсећање председника већа на заклетву за вештака, исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, иста она упозорења као и 07.05.2007. године, везано за обавезу да се налаз и мишљење да у свему према правилима струке, да се за давање лажног налаза и мишљења кривично одговара, да је у питању кривично дело, да сте у том смислу положили заклетву за вештака. Докторе, изволите. Добили смо Ваш писмени налаз и мишљење, доставили смо то и странкама. Да ли при томе остајете?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да, уз напомену да смо уочили у међувремену две грешке у куцању, које бих волео да се исправе, пре него што наставимо. Значи једна се односи на датум рођења испитаника, овде је грешком написано 2007, што је очигледно грешка, треба 1972., што мислим да је суду и познато, значи то је једна од грешака која се појавила у куцању и друга се налази на 10. страни, први, други, трећи став последња реченица, значи 10. страна, трећи став, последња реченица, који почиње тако «испитаник себе на интерперсоналном плану», треба «интраперсоналном», ето то, али мислим онај ко чита да је то разумљиво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У осталом делу остајете у свему према?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: И уз напомену да смо добили примедбе које нам је суд доставио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, ми смо добили у писменом облику примедбе.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Потписане су од адвоката Рајка Јелушића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, то смо добили ја мислим јуче ујутру и одмах смо Вам проследили да не бисмо губили време.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ја сам то, заједно са својом колегиницом Надом Јанковић, која је заједно са мном комисијски радила овај налаз проучио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сте спремни данас да на њих и одговорите?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Спреман сам да одговорим. Наравно, волео бих да суд позове и моју колегиницу која је заједно са мном овај налаз писала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је она ту?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не, она није ту, није ни добила позив.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисмо је звали, сматрајући да је довољно да Ви то урадите. Ако се укаже потреба, није никакав проблем. Докторе и ради јавности, кажем, имамо ми ово све написмено. Хајте само укратко само Ваша закључна разматрања, до каквих закључака сте, радећи по нашој наредби, дошли?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи, ми смо рекли да степен душевне развијености нашег испитаника Петковић Спасоја одговара његовој животној доби и исто тако да у време, значи спорно време које је за суд од интереса, нисмо уочили да је постојао неки поремећај у развоју, односно да је у то време његова душевна развијеност била у складу са његовим календарским узрастом. Такође у садашње време, ми нисмо уочили код испитаника било какве теже душевне поремећености, односно душевне болести или заосталости умног развоја које би искључивало његову способност да учествује у судском поступку, односно сматрамо да је он способан да расуђује, да схвати значење овог судског поступка, последице које из њега произилазе и да одговара на питања суда. Ето, то је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само претходно ја не видим да је, колега Јелушић, ја не видим да је са Вама и стручно лице које сте Ви ангажовали, доктор Ковачевић, да ли је тако?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Да, данас није, био је спречен заиста да овде присуствује.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, него да расправимо одмах, није проблем до нас.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ми нисмо хтели због тога да тражимо одлагање, тим пре, што њему није омогућено да присуствује и прегледу, наравно, због тога смо ми и ставили озбиљну примедбу и суду, наравно. На вештака не можемо, да кажем, да се љутимо, јер је то ствар суда. Не може вештак по нама да одлучује ко ће да присуствује радњи вештачења, већ суд. Ми смо ставили ту примедбу, сматрамо да то, наравно је довело озбиљно у питање ваљаност овог исказа, односно овог налаза, али о томе накнадно када добијем реч. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, само да кажем да није проблем до суда, у смислу да доктор Ковачевић као стручно лице ангажован од стране одбране, присуствује овом делу као неко ко ће помагати одбрани, дакле, није до нас. Наравно, ми њега као стручно лице не позивамо, а у оном делу ја сам био у том смислу потпуно отворен и ово веће, да доктор Ковачевић присуствује и том делу рада вештака, наравно остављајући вештацима, самим вештацима да они процене колико је то прихватљиво, имајући у виду специфичности у овом самом вештачењу када се расправља о личности и тако даље, па смо у том смислу уважили мишљење вештака да би то било неприхватљиво у том делу, дакле, обављања разговора са сведоком сарадником као лице о чијој се личности расправља, да би то било неприхватљиво и ми смо то, наравно, кажем, управо због тог спецификаума прихватили. Иначе, генерално, не

мислим да стручно лице ангажовано од било које стране не може присуствовати свим фазама вештачења, рецимо ако су у питању вештачења економско-финансијског типа, прегледа документације и тако даље, нека друга вештачења. Не мислим да не би могли присуствовати стручна лица ангажована од одбране, а у овом делу, прихватамо мишљење, будући да се прича о личности и да се може доћи у ситуацију да се износе неки детаљи из личног, из породичног живота у том разговору са испитаником. Не мислимо да, прихватам, кажем, мишљење вештака да не би било прихватљиво да таквом нечему присуствује било ко, изузев вештака лекара који су по природи ствари у обавези да сазнања те врсте, до којих дођу чувају и као тајну и тако даље и тако даље. Но, добро. Докторе, изволите. Добили сте, кажем, дакле остајете у потпуности при овом писменом од 26.07.2007. године. У међувремену сте добили у писменом облику, јесте кратко време било, и ми смо то јуче добили од стране одбране оптуженог Златара, примедбе на ово Ваше вештачење, примедбе које су сачињене, бар како се тамо наводи и не сумњам наравно у то, уз консултације са стручним лицем кога је одбрана овог оптуженог ангажовала, па изволите, да ли желите да одговорите одмах на то или да пређемо на питања, па можда када браниоци који су те примедбе и упутили, да их, кажите колега Јелушићу?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Председниче, ја се извињавам, ако ми дозволите, ја бих имао један предлог, управо везано за ове примедбе. С обзиром да смо, наравно, сви овде заинтересовани и за налаз, али и за ове примедбе које су рађене уз консултацију са професором Ковачевићем, мој предлог је да би то било и експедитивније и целисходније, да се сви упознају са овим примедбама и да кроз примедбе, наравно, се вештак истовремено о њима изјасни и наравно одговори на постављена питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не разумем како да се сви упознају са њима?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Дакле да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да читамо сада ово што сте Ви написали?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Дакле, да ја изнесем примедбе које сам имао на налаз, да се вештак о томе изјасни и да наравно након тога уследе и питања ако их буде с обзиром на његово изјашњење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вештак има ово, вештак има Ваше писмено.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Има, али нико други нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има заменик тужиоца.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Мислим да би колеге браниоци имали потребу да се упознају са тим. Дакле, постоје два начина или ће суд умножити ове примедбе и свима поделити да се упознају или да дозволи да ја наравно те примедбе изнесем и да се вештак о њима изјасни на једну по једну, а не све одједном.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја мислим да ми можемо то разрешити на други начин. Вештак има пред собом Ваше примедбе написмено. Претпостављам да сте спремни да на њих данас и одговорите, тако сам Вас схватио, јел тако?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Могу наравно. Ја могу да их читам једну по једну и на њих да одговорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Прво се ради о томе што ће вештак одговарајући на те примедбе бити у ситуацији да их претходно интерпретира.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Председниче, слажем се, само не бих се наравно сложио са тим да се каже не прихватам примедбе и остајем при налазу. То никако не бих могао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, у ствари не знам, ево не знам шта ће вештак рећи. Изволите докторе?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: На чему смо остали? Значи, да прочитам примедбу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Остали смо на томе да Ви на те примедбе одговорите. Ја претпостављам да то подразумева да претходно их интерпретирате, да прво интерпретирате питање па онда дате одговор на њега? Моменат само судија члан већа би желела нешто да Вас пита.

ЧЛАН ВЕЋА СУДИЈА ВИНКА БЕРАХА-НИКИЋЕВИЋ: Докторе, ја бих само имала једно питање. На страни 8 вашег налаза – «поред отвореног психијатријског интервјуа, од структурисаних упитника коришћени су структурисани интервју за психијатријске поремећаје и поремећаје личности. Дакле, према СЦИД-I нема знакова и симптома било каквог психијатријског поремећаја а према СЦИД-II испољава опсесивне црте и параноидне црте», па сте назначили често мора да пази да га други не искористе, не повреде, склон је да види скривене претње итд. Ово мене сад интересује: Мене интересује таква једна особа која има те црте како реагује у односу на остале људе како реагује у ситуацији да је у свађи са неком особом, у ситуацији да сматра да га је неко повредио и није испунио његова очекивања?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Може бити врло осветољубив.

ЧЛАН ВЕЋА СУДИЈА ВИНКА БЕРАХА-НИКИЋЕВИЋ: Може бити осветољубив?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Може бити осветољубив.

ЧЛАН ВЕЋА СУДИЈА ВИНКА БЕРАХА-НИКИЋЕВИЋ: Добро, хвала. Немам више питања.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: И још нешто. Значи, ја се извињавам, почео сам да причам у вези примедбе, сматрам да није добро да их интерпретирам. Ја ћу прочитати онако како пише.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Мислим да је то коректно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, коректно.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи, да кренемо, значи ово је писмено које има, стране нису нумерисане, али потписао је адв. Рајко Јелушић, примљено у суду 04.09.2007. године и има једно које је исто потписао адв. Рајко Јелушић, примљено у суду 23.08.2007. године па ваљда да кренемо по датумима.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Да Вам помогнем само, ова од 04.09. пошто су ту садржане и стручне и правне.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Под 1 – «Вештаци у свом налазу нису описали личност сведока сарадника који је у критичном периоду био у

адолесцентном добу. Вештаци се нису бавили садржајем личности сведока из којих је произишло опасно и агресивно понашање а које је резултирало убијањем ратних заробљеника. Вештаке такође није занимао евентуални утицај спољних фактора посебно понашања других учесника критичног догађаја. Вештаци се уопште нису бавили питање мотива тако опасног и деструктивног понашања сведока сарадника. Наиме, вештаке није занимало питање квалитета мотива извршења кривичног дела. Дакле, вештаци се нису бавили природних мотива тј. нису улазили у питање њихове психопатологије. Понашање сведока сарадника у време извршења кривичног дела вештаци схватају као нормално понашање. Свакако да хомицидално понашање сведока сарадника апсолутно произилазе из његове личности. С обзиром да вештаци нису разјаснили личност сведока сарадника, то питање остаје отворено. Тај посао је потребно урадити током новог вештачења јер квалитети његове личности апсолутно се одражавају на обављање улоге сведока сарадника у овом поступку».

Па да кренемо овако: значи, не слажем се да вештаци нису разјаснили личност сведока сарадника и да то питање остаје отворено. Вештаци су врло детаљно о личности испитаника написали на страни осмој, деветој, десетој, једанаестој и дванаестој свог налаза. Значи, врло детаљно и исцрпно је та личност описана.

Што се тиче примедби које се односе на, а која гласи овако: «Понашање сведока сарадника у време извршења кривичног дела вештаци сматрају као нормално понашање». То није тачно, ми то нигде нисмо написали. Уколико је тачно да је сведок сарадник учествовао у егзекуцијама, заиста би било увреда да вештаци, психијатар и психолог кажу да је такво понашање нормално. Значи, ми то нигде нисмо написали. Што се тиче питања мотива за такво понашање ми стварно остављамо на оцену суду, а и заиста превазилази околности на које смо ми морали да се изјаснимо. Значи, ми се нисмо бавили мотивима његовог понашања у то време наводних егзекуција нити је то био наш посао. Ја мислим да нема потребе да подсећам на околности на које су вештаци требали да се изјасне. Ако треба ја ћу да их прочитам. Значи, ово је превазишло наш посао.

Што се тиче, каже: «Вештаци се нису бавили садржајем личности сведока из којих је произашло опасно, агресивно понашање које је резултирало убијањем ратних заробљеника». Наш посао је био да се бавимо питањем његове процесне способности о којој смо се ми изјаснили. Ето то је најкраће што ја могу да кажем.

Даље, каже: «Вештаци нису утврдили душевно стање сведока сарадника у време извршења кривичних дела». Па знате, утврдити душевно стање у време извршења кривичног дела то је јасно, у форензици се тај посао зове вештачење урачунљивости, наш посао није био да вештачимо урачунљивост окривљених. Ако суд сматра то за сходно он ће то и да наслови. Ми смо се бавили питањем процесне способности, односно питање способности некога да учествује у судском поступку – то је био наш посао, према томе то нисмо радили.

Даље: Наиме, добро је познато да свака хомицидална радња код душевно здравог извршиоца доводи до појаве афекта различитог квалитета и интензитета. Афективна реаговања су нарочито бурна код младих, адолесцентних извршилаца кривичних дела. Управо, имајући у виду личност сведока и хомицидалне радње које је предузео, може се поуздано закључити да је у то време његово душевно стање било измењено. Значи, овде се не ради о питању, овде се ради о закључивању на одређене поставки које је такође одбрана поставила. Да ли су оне исправне или не, ја остављам то заиста суду на утврђивање. У таквом стању кључне психолошке функције су битно измењене. Мислим да је ово психијатрима који се баве форензиком, психолозима, а посебно адвокатима кривичарима одлично јасно. Кад би то било тачно онда бисмо сваког извршиоца кривичног дела против живота и тела требало сматрати битно смањено урачунљивим, то је апсурд, знате. Ето толико.

«Пажња је сужена, а опажање концентрисано на конкретне радње које се предузимају. Упамћивање је редуковано и памте се само детаљи, итд». Значи, опет се своди на питање одређивања, значи да ли је та особа била у то време сужене свести и паталогског афекта. Ја мислим о томе можемо причати кад вештачимо чињенице. У конкретном случају ми немамо, и да смо имали идеју да је био у то време у патолошком афекту, ми бисмо заиста и написали.

«У таквом стању особа, конкретно сведок сарадник, није био у стању да упамти детаље који се односе на друге особе из непосредног окружења...» Значи, све се своди на исто. «Према томе, изношење таквих детаља је крајње непоуздано и представља резултат сопствене конструкције догађаја». Човек је испричао, претпостављам, онога чега се сећа и испричао је оно што је хтео да исприча. Да смо ми сматрали да је његова свест била у то време сужена, односно да смо мислили да је био у неком патолошком афекту, ми бисмо то и написали.

«Имајући у виду да су хомицидалне радње које је предузео сведок сарадник имале снажан стресни афекат на његову личност, може се закључити да је његово психичко стање у дужем временском периоду тј. током целог боравка на ратишту било значајно измењено». Ради се о поставци која је нетачна па је и извођење закључка из ње наравно нетачно. Мислим, претпоставка, не могу да кажем јесте, реагују. Неки на ратишту се измене, неки не, већина људи преживи ратиште, врати се кући, не оде код психијатра. Постоје шансе 5 до 20% да људи развију на пример посттрауматски стресни поремећај који је обично привременог карактера, мањи број њих некад и остану доживотно психијатријски пацијенти. У конкретном случају, значи овог сведока кога смо ми прегледали у садашње време, ми нисмо учили да код њега постоје симптоми посттрауматског стресног поремећаја нити је он од њих лечен, да не улазим у наше интерпретације које су, ајде да кажем, у односу на то критично време ретроактивне, али ви имате лекарске налазе, психолошке налазе, психијатријске налазе који су детаљно цитирани у делу наше медицинске документације, у делу наше експертизе који се назива «медицинска документација» - подсећам то је на страни 6. Ево имамо

психолошки преглед из марта 1993. године, просечне интелектуалне способности, емоционалност и фрустрациона толеранција добра, емоционална зрелост добра, интересовања и ставови. Значи, већ имамо налаз из '93. године где нико и не спомиње да је он душевно оболео, да код њега постоји неки посттрауматски стресни поремећај, вијетнамски синдром. Према томе, та примедба очигледно не стоји.

Даље, каже: «Вештаци у свом налазу на страни 8. наводе да у са екстремним трауматским искуством ратне генезе не испољава знакове и симптоме било каквог стресогеног поремећаја». У садашње време ми их нисмо нашли – то смо и написали. «Међутим, постојећа документација указује о постојању психосоматских болести код сведока сарадника». Тачно. У медицинској документацији се спомиње постојање психосоматских болести. Читам даље: «Ради се о три тешке психосоматске болести и то о чиру на дванаестопалачном цреву, о улцерозном колитису (запаљењу и деструкцији дебелог црева) и о повишеном крвном притиску. Елементарна медицинска литература». Значи, ово је тачно, то стоји у медицинској документацији, то смо и нашли, то смо и написали.

Е сад даље. Ово је сад интерпретација: «Елементарна медицинска литература указује да психосоматске болести настају као последица интензивног психичког стреса, а испољавају се анатомским и функционалним променама на органима. Дакле, описане психосоматске болести су управо последица интензивних стресова које је сведок сарадник преживљавао на ратишту, а посебно у време предузимања деликтних радњи. Изгледа невероватно, али је истинито да вештаци игноришу појаву психосоматских болести код сведока сарадника и тврде да он не испољава знакове и симптоме било каквог стресогеног поремећаја. Овакав став вештака представља фалсификовање медицинских чињеница, а за његово препознавање довољно је правничко познавање медицине». Значи, ово је већ примедба која је по мени увредљива. Ја заиста немам обичај да вређам учеснике у судском спору и немам обичај ни да их трпим, односно да прелазим преко њих јер би то значило да се са њима слажем, па сматрам да не морамо комуникацију да срозавамо на такав ниво. Прво, група стресогених поремећаја према «Десетој ревизији међународне класификације болести» обухвата акутну стресну реакцију, посттрауматски стресни поремећај и адаптационе реакције. Условно се у ту категорију може сврстати трајна измена личности након катастрофичног искуства. Значи, психосоматске болести као термин су избачени из «Десете ревизије међународне класификације болести» и ја допуштам, значи правницима, адвокатима да то не знају и то је сасвим у реду. Значи, споменуте психосоматске болести јесу болести у чијој етиологији доминантни значајан фактор представљају психолошки чиниоци. То има везе свакако са проблемским ситуацијама, али има везе и са неком унутрашњом склоношћу, предиспозицијом. Сви ми имамо стресове, па и ово суђење је стрес и за сведоке, за оптужене, за нас вештаке, али не изађемо сви из њих са високим крвним притиском, чиревима на желуцу, улцерозним колитисом. Према томе, то је врло индивидуално, а опет имате људи који на минорне

стресове, минорне фрустрације захваљујући некој унутрашњој предиспозицији прво развију, појачано лучење киселине у желуцу. Ако то дуже траје тај функционални поремећај може прећи у један структурални поремећај какав представља чир на желуцу, људи који су под неком врстом стреса, па чак и минорним зависи ако су осетљиви или дуготрајног стреса он не мора да буде уопште екстреман, само довољно је да је дуготрајан. На пример људи који руководе фабриком често то називамо менаџерска болест, имају дуго крвни притисак - то је функционални поремећај, психосоматски. После неког времена дође до оштећења унутрашњих органа - имамо психосоматски поремећај на тзв. структуралном нивоу када рецимо човек добије инфаркт. Слично је на пример са улцералним колитисом, прво постоје неке дигестивне сметње, ми то називамо у медицини *colo irritabile*, током неког дужег времена може да се развије у улцерозни колитис. Наравно, то су психосоматске болести али оне, значи изводити закључак у стилу неко болује од психосоматске болести он је био под екстремним стресом, његова свест је била сужена, то је заиста паралогично закључивање, односно неко ко, ајде да кажем дозвољавам људима лаицима да тако реагују и дозвољавам лаицима, наравно не стручњацима, ми стручњаци разликујемо стресогене и психосоматске поремећаје, разликује их Међународна класификација болести и у крајњој линији кад говорим, ајде да говорим о тим психосоматским поремећајима, чуру, високом крвном притиску, у медицинској документацији која је нама била доступна њихово постојање се везује за '98. годину, за 2003. годину, то је било, подсетите ме.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 1991.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Шест, седам година или тринаест година, оног трагичног догађаја коме се бави овај суд. Знате шта? Ти стресови које је он имао свакако су били дуготрајни, били су везани за ово суђење. Колико се ја сећам он је био прво оптужен или окривљени, па је после имао статус сведока сарадника, да не улазимо у ту одлуку. Он је могао да има стресове на приватном плану, могао је да има осећај гриже савести, могао је да има и притиске са стране. О таквим притисцима ја не могу да резонујем с које стране ко га је зашта притискао, бити у затвору, па је после био у затвору, није лако тако да свакако да су ти стресови, а имао их је значи из свакодневног живота далеко након ратишта утицали на његово психофизиолошко стање, на његову унутрашњу равнотежу, ја не могу да искључим да су и они допринели развоју тих болести, мада прича о психосоматским болестима мислим да би могла да стане. У овом тренутку ја мислим да је то разјашњено. Идемо читамо даље.

Сад сам на примедби која носи број 4. – «Вештаци у свом налазу на страни 11 описују опсесивне и параноидне црте личности код сведока сарадника». Мислим ово је најзанимљивије заиста питање и мало ћу се тиме позабавити. «Вештаци у свом налазу на страни 11 описују опсесивне и параноидне црте личности код сведока сарадника» - описали смо их нарцистичке црте личности. «Ове црте произилазе из организације личности и дају јој одређене специфичности које се у психијатрији дијагностикују као

поремећаји личности. Ови поремећаји личности одређују целокупно функционисање особе, а посебноутичу на њено понашање. Међутим, ту кључну чињеницу која детерминише профил личности сведока сарадника вештаци игноришу. Дакле, они не поштују резултате сопственог испитивања. Наиме, описани опсесивне и параноидне црте личности се у закључном мишљењу потпуно губе. Вештаци закључују да се код сведока сарадника постоји нормална организација личности, дакле без опсесивних параноидних црта. Ова два садржаја из налаза и мишљења су у потпуној контрадикцији тако да један другог искључују. Наравно да је ову дилему око структуре личности сведока сарадника, као и претходне пропусте и контрадикције потребно разрешити новим психијатријским вештачењем». Да ли ћете да тражите ново психијатријско вештачење, то наравно остављам суду, али да пробам ја да нешто разјасним око тога.

Значи, из конкретно, рецимо кад бих овакву реченицу или ових пар реченица чуо од студента четврте године медицине који полаже испит ја бих га оборио. Мислим ради се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слабо чујете?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да ли смо сада у тону? Добро. Значи, ради се о, значи оваква примедба одражава недостатак непознавање дистинкције између онога што ми називамо организација и структура, односно тип личности. То су скопчане, блиске, али две различите ствари. Мени је жао што ту није психолог, он је о томе могао врло исцрпно да вам прича, али организација и структура личности су две ствари. Значи, организација личности одређује положај појединца на континууму од нормалности преко граничности до психотичности. Значи, то је оно што ми називамо организацијом личности и углавном односи се на регулаторне механизме, тестреалности идентит. Значи, то је организација личности и организација личности, кад кажемо да је нормална организација личности то не значи да нисмо уочили извесна одступања од за одређену културу уобичајених и прихватљивих образаца понашања, мишљења и осећања. Е управо то су црте личности, то је оно што одређује тип личности и то је оно што смо ми описали као опсесивне, параноидне и нарцистичке црте личности. Наравно, ради се, опет да кажем, о релативно стабилном, доследном па и предвидивом обрасцу понашања у сличним ситуацијама. То је оно што на манифестном плану једну особу разликује од друге. Наравно, црте личности могу одступати од онога што је, ајде да кажемо, уобичајено за једну просечну особу у једном културном, хоћете друштвено историјском контексту и та одступања, ајде да кажем, неки ми називамо, у психијатрији, поремећајем личности. Наравно да бисмо дијагностиковали поремећај личности морају бити задовољени одређени критеријуми, о томе пишу у «Десетој ревизији међународне класификације болести», то пише и у класификацији Америчке психијатријске асоцијације, не бих сада да улазим у то, то је друга прича, али у конкретном случају у испитаника кога смо ми гледали, значи, постоје нека одступања у стројству по типу личности од онога што ми сматрамо нормалним, уобичајеним. Ми смо то назвали опсесивне и параноидне

нарцистичке црте личности. То смо и покушали, колико је то било могуће да српским језиком опишемо и то смо рекли овако. Значи, ради се о особи код које постоји наглашена усредсређеност на детаље и ред и организацију, склон је да прави планове и распореде. Кад је уверен да је у праву није му важно шта други мисле, сматра за себе за особу која има високе стандарде у погледу шта је исправно, шта није, врло тешко баца ствари јер могу једног дана да му затребају, тврдоглавост, крутост, често мора да пази да га други не искористе, често се пита да ли може да верује пријатељима, људима уопште, сматра да је најбоље не дозволити другима да пуно знају о њему јер ће то искористити, склон је да види скривене претње у ономе што људи раде и говоре. Значи, доста је тврдоглав, не води пуно рачуна о осећањима других, што ајде да кажем, у основи неког нарцизма, има претерано високе стандарде о себи. На директно питање да ли ви имате високо мишљење о себи, човек је одговорио да не узимајући у обзир уопште оно што стоји иза, односно зашта је првобитно био окривљен. Значи, то су, ово о чему сада причам, то су црте личности, али такве црте личности ја као психијатар називам екстремним. Не могу то назвати еталоном здравља, али не могу исто тако да кажем да је он због тога душевно болестан. Ми се разликујемо једни од других и управо су црте личности оно што на манифестном плану разликује мене од других људи. Неко је можда више тврдоглав, неко више попустљив, неко је више нарцисоидан, неко је више импулсиван, неко досадно крши социјалне норме и свако од нас може имати неке црте више изражене и неке мање изражене. Неко може бити изразито уредан и методичан, може бити аљкав, али га због тога нећемо назвати психопатом, односно постоје неки критеријуми на основу ми постављамо дијагнозу поремећаја личности. Некад се то у правној терминологији и старијој психијатријској литератури називали психопатијом. Ми избегавамо тај термин да не бисмо на неки начин користили термин који се у нашем друштву користи у пежативном смислу али у конкретном случају, значи кад смо рекли да је нормална организација личности, значи да се не ради о некој граничној или психотичној организацији личности.

Из ове примедбе, значи ја једино могу да изведем закључак о несхватању онога што смо ми написали, односно несхватању неких, ајде да кажем, основних термина из психологије и психијатрије које ајде да кажем правници не морају да знају, али значи структура, односно тип личности, организација личности то су две различите ствари. Тип личности, значи се односи на особитости једне особе, оно по чему се особа разликује од друге на неком манифестном плану а организација личности одређује неко место особе на континууму од нормалности преко граничности неуротичности до психотичности.

Ја мислим да је довољно на овај рачун, али ја претпостављам да, пошто су имали стручног сарадника да је ипак требало да им то објасни.

- «На крају, вештаци су у свом налазу потпуно занемарили податке о психичком стању сведока сарадника који су садржани у његовим исказима које је дао пред судом. Из исказа се може извести закључак о постојању одређене душевне поремећености и о симптомима стресогеног поремећаја.

Тако, сведок сарадник у свом казивању наводи и следеће», па сад то је цитат који је овде доступан.

- «Није никаква импресија, то је остала једна траума у мом мозгу и мојим сећањима». То је нормално да неко коме се тако нешто деси то тешко заборави. Мислим бити учесник у рату, евентуално учествујете у егзекуцији ја нисам сигуран да то просечна особа лако може да заборави и не верујем да у вези тога има пријатна сећања.

- «Када сам дошао прихватила ме породица и са њима сам преживљавао те трауме». Свакако да му није било лако, свакако да је имао много тога на савести, свега то је видео и нико ко је боравио на ратишту и имао контакте са мртвим људима, гледао страдања, учествовао, па можда и допринео њима, не верујем да има лаку савест и да нормално је да то доживљава као трауматично.

- «Па господине, изгубио сам у после те ситуације 10 кг и био збринут у Сремској Митровици код др. Радојчића. Све је тешко за психу, та дешавања, подсећања». Јесте.

- «С тим проблемима ја живим већ 13 година». Па очигледно да човек има проблеме на егзистенционалном плану, мислим био је у затвору овде, сада као заштићени сведок, сарадник, па није нам ни деловао претерано срећно због тога.

- «Бојао сам се за живот и био сам у великом страху». Па не видим шта је ту ненормално.

- «Ја сам рекао онижи и у том тренутку са био под стресом». Свакако да је сваки дан на ратишту стресан. За сваку просечну особу то је стресно, али ако бисмо све људе који су на ратишту и који су под стресом сматрали да су у патолошком афекту, па не знам како би уопште војни колектив функционисао кад би сви људи који учествују у рату, извршавају ратне задатке били у стању сужене свести. Мислим, та конструкција је врло натегнута.

-«Вештаци су такође занемарили и запажања других лица о понашању и личности оптуженог која су такође садржани у списима предмета, а која су значајна за потпуно сагледавање структуре личности за утврђивање евентуалних поремећаја». Претпостављам да адвокати одбране и суд знају шта смо ми имали. Значи, ми смо имали његова сведочења, видео записа са његовим сведочењима. Стварно нисмо имали у виду све шта је ко рекао у вези овог суђења.

-«Стручном лицу одбране – проф.др Ратку Ковачевићу није омогућено». О томе је стигао допис суду са потписом директора установе којој је поверено ово вештачење и ја немам потребе да улазим у образложење које је врло јасно дато о томе зашто то није урађено. Ако је потребно ја то могу да кажем још једанпут. Значи, постоје разлози пре свега етичке природе које сваки вештак форензичар мора да зна. Значи, у вези предмета суда вештак је обавезан да каже суду све што нађе током налаза и у вези с тим мора да упозна испитаника. Значи, као лекар вештак када приступите испитанику, разговарате с њим кажете му лепо јасно и гласно – «Господине, ја сам лекар вештак, значи све у вези овог предмета што ми будете рекли мене не обавезује

лекарском тајном и ја то суду морам да кажем, али све остало што нема везе са овим предметом, што задире у предмет његове интиме ја сам обавезан лекарском тајном, према томе, присуство трећих лица, поготово трећих лица који су ангажовани и од једне заинтересоване стране, може бити с једне стране извор неумесног утицаја. Ми не знамо како ће се то треће лице понашати у ситуацији интервјуа. Може да прави неке несувислне гримасе, примедбе, ја претпостављам др Ратко Ковачевић је уљудан и човек који тако нешто не би урадио никада али ја не могу ништа да искључим. С друге стране опет што је добијено у интервјуу, а што спада у област лекарске тајне то опет може бити подељено са људима који су лаици у односу на нашу професију то није у реду. Према томе, значи имамо један проблем објективности, односно могућег неумесног утицаја и други по мени много значајнији проблем а то је проблем етике. Ја јесам лекар вештак али сам исто тако и лекар. Оно што је за суд је за суд, а оно што је између мене и испитаника као пацијента то је само за нас двојицу и ни за кога даље. Мислим да ви као правници одлично разумете.

-«Имајући у виду бројне и врло озбиљне пропусте у раду вештака Института за психијатрију, који су напред наведени, а који се очигледно не могу отклонити допунским вештачењем, као и учињену повреду права на одбрану, бранилац оптужених предлаже да се одреди ново психијатријско вештачење». Ја на то не могу да се изјасним то остављам на оцену суду.

Ето то би био крај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То би био Ваш одговор на ове примедбе? Добро. Видећемо да ли ће бити других. Добро, кад дође ред на Вас колега. Питања?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Само још нешто. Претпостављам да имају стручног сарадника. Све ово што сам ја написао он је стручна особа, човек кога ја ценим лично, значи он ће то разумети и свакако ће умети да им растумачи, да им помогне да формулишу одговор и на ово што сам ја сада рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Питања? Пуномоћници? Браниоци?

АДВ. МИЛАН ЗАКЛАН: Председниче, ми смо се пре почетка наставка договорили да колега Јелушић који је и саставио примедбе, поставља питања и он је предложио вештачење да не би губили време и понављали се, па ћемо ми евентуално нешто додати или нећемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У реду. Колега Јелушић, изволите?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Хвала. Има још једна примедба па бих је ја прочитао или може и вештак. То је из оног ранијег поднеска, ипак бих, то је на 2. страни под тачком 3.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: То је оно из августа?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Из августа, да, па бих Вас замолио да се и о њој изјасните.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Оппростите нисам Вас најбоље, да ли је то тачка 3 на 2. страни, јел тако?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Да.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ево ја ћу је прочитати да не би било неких несугласица.

-«Вештаци су на страни 12. у ставу 2. истакли да је несезање детаља уобичајена појава с обзиром на проток времена и не указује на било какав поремећај памћења код сведока, али су, намерно или случајно, потпуно занемарили чињеницу да се сведок сарадник управо до детаља сећа одређених чињеница (распоред лица у возилима, боје возила, редоследа одлажења на место стрелјања и личног наоружања), али се не може сетити имена бар пет војника из своје јединице са којима је провео годину дана по 24 сата у посебним условима. Да ли је то уобичајена појава или не. Да ли је уобичајено да до детаља описује присуство опт. Вује Златара дана 08.11.1991. године у тренутку када се опт. Вујо Златар налазио на хируршком столу. Да ли је то конфабулација, паталожка лажљивост или свесно лажно приказивање детаља. Вештаци би морали да се изјасне да ли је то последица одређеног поремећаја». Значи, конфабулација у њега не постоји. Шта значи конфабулација? Конфабулација подразумева да се рупе у сећању испуњавају непостојећим догађајем. То је право значење. Паталожка лажљивост подразумева да се свесно говоре неистине. Значи, особа која конфабулира, постоји разлика, значи ја то често на суду не помињем. Разлика између лажљивости и конфабулације – конфабулација значи изношење неистина, али особа то не зна. Лажљивост исто значи изношење неистина али особа то ради свесно. Значи, ми у конкретном случају конфабулације нисмо уочили. Конфабулације можете наћи код имате значи парафрену шизофренију или корсаковљев синдром кад човек има оштећен мозак итд. Значи, та особа није свесна тога да говори истину. Што се тиче паталожке лажљивости, значи паталожка лажљивост подразумева доследно изношење неистина, али оно не обухвата само суђење или само посао, она обухвата читав живот. То је паталожка лажљивост, значи не ради се о томе. Е сад, уколико говоримо о лажима, односно свесном изношењу неистина ради личне користи, ради неке манипулације, ради чувања слике о себи за неке сегменте, за неке ствари, бојим се да ја то морам да оставим на оцену суду. Значи, ми не можемо говорити о томе да код њега постоји неки конфабулат, не. Постоји паталожка лажљивост, доследно лагање суда у свакој прилици, не. Да ли он за неке ствари може да каже истину свесно ја то не могу и не смем да искључим. Ја то заиста остављам на суду итд. Ето то је најкраће што могу тако.

Е сад, чега се он сећа, чега се не. Знате, ја не могу да се сетим како сам био обучен прошли пут кад сам био на суду. Сад да ли ћете ме због тога прогласити неподобним као вештака, ја то сумњам, значи, не могу да се сетим шта сам прекјуче доручковао. Могу да се сетим неких детаља из војске, али не могу да се сетим имена својим пријатеља. Ја не могу да се сетим имена колега са којима сам годину дана на пример провео на кружењу негде на специјализацији. Али на пример сећам се боје намештаја у соби, у лекарској соби која је мени била додељена док сам био на делу специјализације из неурологије, али се заиста не сећам имена колега који су годину дана провели са мном на тој неурологији, били смо дан и ноћ. Значи, то је могуће. Е сад,

заиста шта ће он да каже, чега ће он да се сети. Да ли је све то што чега се он сећа, ја заиста о таквим детаљима не могу да кажем али оно што је са сигурношћу могу да вам кажем да евентуално постојање нечега што би била неистина ја не могу да доведем у везу са неким душевним обољењем са неким привременом душевном поремећеношћу или са душевном заосталошћу. Значи, то је нешто што не произилази из патологије у психијатријском смислу. Можда ако тако нешто постоји то је ајде да кажем више у некој равни где суд мора да процени на основу здравог разума и искуства са којим сигурно располаже. Значи, ја ту не бих могао да будем компетентнији од Вас, зато сте Ви судија, ја сам вештак.

Не знам да ли још нешто у вези тога. Свакако да стрес, значи стрес, шта би био стрес, то је једна генерализована реакција организма на изузетно неповољне околности. Учешће на ратишту, ратна догађања спадају у нешто што ми називамо екстремно стресогеним животним искуством. Значи, екстремним стресорима, стресор је нешто што узрокује стрес. Међутим, људи различито то подносе. Знате, људи су развили посттрауматски стресни поремећај након бомбардовања Београда. Виђали смо колеге студенте који су били измењени психички, а имате људи који су провели неколико година на ратишту и изашли су без тог посттрауматског стресног поремећаја.

Тако да то је врло једно линијно сродство, с тим што морам да кажем да људи који се, конкретно он је био регрутован у гарду. Да ли сам у праву? Он је био регрутован у гарду. Значи, по дефиницији се ти људи бирају који су за разлику од нас, ајде да кажемо, просечних људи, мање вулгарабилнији и мање осетљиви на стресоре него просечни. Значи, људи који су изузетно чврсти, стабилни, који могу много тога да поднесу, тако да је он регрутован као здрав и душевно развијен у гарду, заиста колико је мени познато, ја сам завршио школу резервних санитетских официра, значи те комисије су врло ригорозне и ти људи врло озбиљно раде свој посао и врло се пажљиво процењују психофизичка својства људи који се регрутују, тако да та јединица спада у елитне јединице. Да бисте дошли тамо морате да прођете солидну проверу и да морате да будете оно што ми кажемо врло, врло отпорни, чврсти да бисте то прошли. Не можете да будете баш оно осетљиви, лабилни, кратковиди итд. Значи, критеријуми су врло ригорозни. Знате, имате јединице кад се бирате да будете кувар, да радите као ћата, па не морате да будете баш нарочито психофизички спремни. Да бисте ушли у гарду морате да будете врло, врло психофизички спремни. Значи, да је он свакако располагао капацитетима који су можда и изнад просека за толеранцију стреса чиме се можда и може објаснити да у садашње време ми нисмо нашли симптоме, ајде да кажем, неку од тих стресогених поремећаја, односно посттрауматског стресног поремећаја.

Да ли сам нешто пропустио у вези ове примедбе? Прочитао сам је у целини.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево колега Јелушић?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: У реду је, захваљујем. Примедбе су прочитане и одмах да кажем, наравно, вештаку да то нису примедбе правника као што се могло закључити из онога што је рекао, него примедбе његовог колеге

вештака судског професора неуропсихијатра из судске психијатрије, тако да знамо на чему смо. Нико није, наравно, имао намеру било кога да у анализи вређа или омаловажава али је чињеница.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: То фалсификовање је врло увредљиво.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Али је чињеница да је вештак овом приликом хтео да стави, а зна да стручно лице није овде присутно, да се ради о некоме ко отприлике требало би да и студенти четврте године медицине то знају.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: То је тачно, то ћете наћи у уџбенику за четврту годину медицине, значи уоквирено је у уџбенику као најважније разлике између структуре и организације личности, то стоји.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: И проф. Ковачевић каже да је за неке ствари овде довољно и правничко познавање медицине па да се види да не стоје. Но, нећемо о томе. Одмах да кажем да је нама ускраћено једно, повређено право на одбрану, али то је ствар суд. Међутим, морам да кажем вештаку да ја не прихватам разлоге које је он изнео. Заиста не стоје, можда стоје неки други разлози и наравно ми бисмо другачије разговарали да је нашем стручном сараднику омогућено да присуствује прегледу. Читава ствар се овде своди на преглед, све остало је заиста небитно. Њему је ускраћено да присуствује прегледу и да наравно има потпун увид у предмет вештачења. Овако заиста је врло тешко разговарати. На крају крајева нисмо у равноправном положају. Разлози заиста етичности не могу да стоје. То што би професор судске психијатрије присуствовао вештачењу, наравно у складу са Закоником о кривичном поступку, јер можда вештак не зна, али нема разлике. Законик о кривичном поступку не прави разлику између вештачења. Сваком вештачењу је дозвољено, односно обавезно присуство обе стране и тужилаштва и одбране, с тим што смо ми чак овог пута направили да кажем, један центлменски споразум да ми не присуствујемо, адвокати, него само стручно лице у виду, да присуствује психијатар, лекар. Дакле, разлози етичности не могу да стоје без обзира колико их овде понављао судски вештак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То су примедбе на суд? То су примедбе суду?

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Не само суду, ми озбиљно доводимо сумњу и објективност налаза због тога, јер налазимо да су управо неки други разлози били, да су руководили вештака када је рекао да не жели да вештачи у присуству некога кога смо ми одредили да контролише сам преглед, тако да ми не знамо да ли је преглед вршен у складу да правилима медицинске науке или струке. Ми можемо само да нагађамо. Зашто бих ја веровао да је то рађено у складу са правилима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колега Јелушићу, то што Ви сад кажете то значи да никад не можемо одредити вештака који ће испунити наша очекивања. У ком смислу? У смислу што увек ће неко изразити неповерење према вештацима. Суд одређује вештаке ценећи њихове стручне и све друге квалитете и унапред, дакле и унапред им указује поверење да ће од њих добити ваљане одговоре, квалитетне одговоре, стручне одговоре и одговоре који неће имати никаква ограничења ове врсте. Ако бисмо пошли том логиком, ако бисмо

пошли том Вашом логиком, тим Вашим начином размишљања, онда никада не бисмо могли да одредимо вештаке и да обавимо вештачење, јер бисмо увек на неки начин сумњали. Ми имамо поверења у вештаке и зато одређујемо вештаке и то је ствар суда и ове примедбе не мислим да стоје, али да се не задржавамо више на њима него да пређемо на суштину.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Нисмо се разумели. Само нам дајте право да присуствујемо, ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мислим да је ту све јасно.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Добро, о томе ћемо. Дакле, да завршим. Моје питање вештаку би било: С обзиром на то да је сведок сарадник на начин, претпостављам да се вештак упознао на који начин, лишио живота тројицу људи, ратних заробљеника. Поново бих поставио питање да ли и даље тврди да у том тренутку када је то вршио и када је даље вршио егзекуцију у стрељачком строју код њега свест није била сужена?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, понављамо, мислим понављање је.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: На ово питање није директно одговорио. Да ли је била свест сужена или не? Ако јесте у ком обиму, у ком интензитету, ако није? Чули смо много прича, али нисмо чули директне одговоре на нека питања која су јако битна и јако интересантна за нас?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, шта он каже? Морам, иако на неки начин нарушавам сад оно што је било и на неки начин нарушавам неку тајност али ситуација је таква каква јесте, шта да радим. Претпостављам да је то и Вама рекао био сам тамо па сам пуцао у строју по наређењу, потом десило се нешто с пушком па се вратио назад па је био критикован, па му је наређено, дат му је пиштољ па му је наређено да рока и онда изводи једног, другог, трећег и пуца му у потиљак, дакле лишио живота најмање тројицу. Претпостављам да је то и Вама рекао?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је сад питање браниоца у том смислу имајући у виду?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: У обиму који је мени познат, тај део приче, значи ми нисмо нашли елемената да је код те особе у том тренутку свест била искључена или битно сужена. Значи, у битном степену да ли је била сужена или сумрачна, ми немамо елемената да закључимо тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нема елемената да закључите тако што?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ми нисмо имали елемената да изведемо закључак да у његовом случају, код њега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тада у тим тренуцима, у тим моментима?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Хоћете у тим тренуцима, свест била битно сужена или искључена, односно да је он био у патолошком афекту, како се то на суду често спомиње.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: А да ли је било присутно код њега? Да ли је био присутан било који афекат у том тренутку?

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па сад ја не могу да тврдим да је он у то време био потпуно равнодушан, према томе, а и свакако не могу да

искључим постојање одређеног емоционалног набоја у то време у њега. Да подсетим можда мало причу, знате ми кад кажемо афекат често увек мислимо на патолошки афекат. Па није сваки афекат патолошки. И страх је афекат и туга је афекат и љутња је афекат и радост је афекат, али то су обични афекти. Значи, то су снажна осећања која превазилазе неки тон расположења. Значи, постоји нешто што ми зовемо обични афекти, ја сам управо о томе испричао. Постоје патолошки афекти за разлику од ових као што су ужас, као што су очаја, као што су разјареност, као што су усхићеност. Е о таквим већ афектима, односно емоционалним узбуђењима можемо говорити кад кажемо патолошки афекта и то су афекти који у битном степену сужавају свест и због тога што у битном степену сужавају свест они битно утичу на расуђивање, битно утичу на разумно војно одлучивање, због тога су изузетно форензички правно релевантни поготову кад расправљамо о питањима урачунљивости. Међутим, да смо ми били уверени да је он у том тренутку био у патолошком афекту, а то је свакако значајно, ми бисмо то написали да је постојао одређени степен узбуђења па ја не могу да схватим да неко баш тако без икакве напетости, нелагоде, размишљања о последицама тако нешто учини, осим ако није професионални плаћени убица. То знате, наравно, нажалост, сретали смо у пракси и људе који потпуно равнодушно чине најтежа кривична дела.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Управо то је моје питање. Како вештак објашњава да је неко ко је млађе пунолетно лице, које има 19 година врши изузетно свирепа убијања а да при томе нема емотивне напетости, изразите, односно није у стању афекта? То бих молио да ми објасни јер ја то заиста не могу да схватим. Не знам како остали али мени је то несхватљиво.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Мислим да ћу да се понављам ако одговорим, али највероватније да је био напет, али да је то био патолошки афекат, не.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Али који су афекти? Ајмо, нећемо на патолошки, али који би то афекат био?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекао је узбуђење.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Мало пре сам споменуо, било је свакако и узбуђења, било је свакако страха, било је свакако размишљања о последицама, нелагоде. Међутим, ја морам да овде кажем, наш посао није био да вештачимо његову урачунљивост *tempore criminis* и морам да признам да он није био нарочито причљив о томе, његове су речи «урадио сам што сам урадио, имаћу то на савести цео живот, није ми било лако», али из његове приче смо стекли утисак да је он знао шта ради у то време и немамо података да је то у конкретној ситуацији можда је био ајде да кажем неки лични обрачун па да је он био нешто нападнут, увређен, па да реагује онако у некој јакој раздражености. Стекли смо утисак да је то више радио у склопу задатка, наређења, претпостављам да људи у рату добијају наређења.

АДВ. РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: То су Ваше претпоставке.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ја Вас молим још једном да ме не прекидате, ја Вас не прекидам, немојте ни Ви мене. Да ли могу сада судија?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, наставите.

ВЕШТАК др АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи, оно што сам рекао, ево трећи пут треба да поновим исто. Значи, у то време он је то радио у склопу свог војног војничког посла, људи у свакој ситуацији имају могућност да бирају да ли ће да изврше наређење, да ли ће да не изврше наређење и да снесе последице. Он у то време је имао могућности избора да ли да уради нешто тако што, можда неко други не би урадио нешто што би одбио. Па многи људи су били у рату па нису радили ратне злочине. Неки људи су били у рату па су били у ситуацији да извршавају разна наређења, да пуцају, да убијају, али то је знате нека ствар за коју не треба психијатар. Морам признати то је више ствар за правнике да о томе расправљају са аспекта обичног човека. Значи, то се слажем са примедбом адвоката да се ради о мојим личним интерпретацијама, он је поставио питање које залази у домен мојих личних интерпретација. Он је поставио питање да ли бисте Ви, ја или неко други тако нешто урадио, лако је причати после. Значи, да је био патолошки афекат – није, да је била битно сужена свест – није. Е сад можемо да причамо до сутра о афектима, можемо да причамо о друштвено историјском и вредносном контексту тог чина, али стварно не бих замаарао, суд је за то компетентан да процени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Докторе, да ли то што јесте било код њега, дакле, нешто јесте било, неки афекти јесу повишени, ево набројали сте их али не до тог нивоа да би била сужена свест и тако даље и тако даље, да би се описали као патолошки. Дакле, то што јесте било, да ли то и ако утиче, у којој мери на способност упамћивања? Не одлучивања шта ћу ја да урадим итд., него на способност да региструјем оно што се око мене дешава, оно што сам радим и оно што раде други? То је суштина ове приче у ствари?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Суштина је у томе да и здравом разуму је то јасно и нама који се бавимо тиме и људима који се баве истраживањима у тој области да стање стреса, најједноставније, узбуђења, свакако утиче на нашу способност памћења, кад смо сабрани, кад се налазимо у познатој ситуацији, кад смо мотивисани да памтимо, наравно да ћемо имати много боље памћење него у ситуацији кад смо под стресом, свакако да је био под стресом, ја не могу да замислим човека коме егзекуција није ипак некакав стрес. Значи у таквој ситуацији свакако да је памћење лошијег квалитета него кад је неком посао да нешто памти у некој предвидивој ситуацији и да то репродукује, свакако значајан чиниоц у свему томе и јесте можда и потреба да се неке ствари и забораве, па није далеко здравом разуму да ће човек који учествује у таквој ситуацији свакако бити склон и да заборави нешто што не иде њему у прилог, јел тако, него контра од тога, значи ја не могу да искључим да је он заиста заборавио нешто што њему не иде у прилог и не могу да искључим да је неке ствари можда прећутао, можда рекао и целу целцијату истину, а то су знате већ детаљи које ја морам вама да оставим на суду.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, разумем, ово је битно, на који начин, да ли то компромитује способност упамћивања.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Свакако да је упамћивање лошијег квалитета кад је под стесом, кад је у ванредним ситуацијама, ванредним околностима, знате неке битне одреднице тог догађаја памтите, али за неке ствари једноставно немате времена да их уочите, нису вам у том тренутку битне, а неке ствари једноставно потиснете у заборав да бисте наставили лакше да живите. Ваљда је то природа људска да памти боља светла него мрачне тренутке.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наставите браниоче.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: То сам управо хтео да питам, само да једно додатно питање, да ли постоји корелација између интензитета афекта и могућности правилног опажања, памћења?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да, одговор је да, то је познато свима, што јачи афекат веће је сужење, све што је већи стрес лошије је памћење. Рађена су бројна истраживања о томе, о томе се пише. Знате било би најлакше кад бих ја могао да Вам каже у процентима шта се колико у процентима памти, али немате детаља, имате, обично се, ајде да кажем оно што се, што ми знамо из искуства и судија зна из искуства, из истраживања се можда најбоље памте рецимо конституција телесна ајде да кажем боја кожа или раса, дал је неко имао браду или не, али сад већ знате детаљи на одећи, детаљи у соби, ајде да кажем то су већ детаљи распореда, ту већ немамо ајде да кажем неки доследан начин реаговања човека па да вам ја кажем сада, да ми ви кажете значи то је било пре десет година, ајте кажите ми проценат вероватноће да памти, значи реко сам оно што се заиста памти то се памти особа као особа. Особа Б, особа Ц, памти се евентуално конституција његова, памти се кажем боја коже, раса, дал је он бео или је црн, то ћете да запамтите, нешто ајде да кажем се ту слабије, али опет да ли је неко можда имао велику браду, дал је био брадат или не, али баш детаљи на одећи и чиновни, па чак и можда боја очију, то зависи од светла, тачан временски редослед неких догађања, то је сад све релативно. Нешто што на вас остави утисак ви ћете запамтити, значи не могу да Вам на то дам. Али свакако да емоционално узбуђење утиче на квалитет памћења, ја ћу лакше да запамтим неки текст ако сам у просторији, на миру где ме нико не дира, и ви ћете, него да сам под неким стресом у некој трци или на ратишту.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Интересује ме да ли је више компромитовано опажање околине или сопствених радњи, односно сопствених поступака, шта се компромитује у већој мери, да ли. Значи код лица које је под афектом чули смо да долази до компромитовања функције опажања, репродуковања и свега осталог, а мене интересује да ли је то исто, да ли се односи и на сопствене радње, поступке и на околину, односно радње других, или ту постоји нека разлика?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Мислим, зависи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Председниче могу ли ја нешто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ако је колега слушао, пошто га познајем, знам да чује све и све прати, пошто је изузетан правник, има изузетну моћ запажања

онда је сигурно приметио оно што смо и сви приметили да је вештак рекао на почетку да неке детаље неки човек опази, други не опази, за себе је рекао шта је запамтио за време своје специјализације или како се већ зове, то његово студијско је ли, а шта није, нешто што би други запазио он није запазио, оно што неко не би, он јесте, тако да мислим да је то одговор на ово питање, које се понавља већ једно пети или шести пут само је на други начин, али је то једно те исто што се врти у круг, па сад хоћемо ми питати вештака се док не добијемо за себе одговор који нам одговара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, није баш исто.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Онда ћемо се захвалити вештаку и рећи да је то било врло стручно, компетентно и аргументовано и тако даље.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, прихватили смо питање браниоче, ми ипак прихватимо то питање које је у овом смислу врло опредељено, дакле шта боље памтимо и ако нам је памћење компромитовано, себе или друге.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Неки људи и Ви и има људи, пре можемо говорити о томе да ли боље памтите односе, дешавања, ајде да кажемо то су људи који имају развијену ту неку емоционалну интелигенцију, ајде да кажем те неке персоналне ствари или боље памтите материјалне ствари, да ли сте оријентисане на материјално, на логичко или на нешто емоционално и персонално. Значи ту можемо говорити дистинкцију и ја правим једну врло, врло хипотетичну конструкцију пошто знате чим закључујете на основу претпоставки то није мој посао, мој посао закључујем на основу чињеница, у овом случају морам на основу претпоставки да закључујем, ја излазим из свог посла вештака али у конкретном случају ја имам утисак да се ради о особи која ће пре да памти материјалне аспекте неких догађања него ајде да кажем те емоционалне аспекте односно персоналне односе.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Нисте ме разумели, значи кад је у питању афекат и наравно што је јачи шта се више редукује?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Зависи од особе, опет Вам каже, зависи од особе и од контекста, не можемо генерално, зависи од особе, нека ће особа, и зависи од ситуације саме, не могу да Вам дам конкретан одговор на то питање. Односно могу да Вам га дам ал он ће бити произвољан. То нећу да радим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ.РАЈКО ЈЕЛУШИЋ: Ја немам више питања, примедбе које сам изнео, наравно примедбе које су рађене уз консултације са професором Ковачевићем и даље остају, дакле ни након овог разјашњавања ни након одговора на ова питања, исте примедбе су остале и сматрамо да је из тих разлога неопходно одредити ново психијатријско вештачење ово је заиста урађено пре свега уз повреду, та права на одбрану, а друго садржи бројне и озбиљне недостатке тако да мислим да је свима јасно да је ново вештачење неопходно. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даље молим. Колега Ђурђевић, па Дозет.

АДВ.ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Само једно питање. Лагање, дакле некакву дефиницију је вештак на почетку дао, говорећи о патолошком лагању, о лажи

уопште и тако даље, ако ја добро схватам, дакле лагање свесно говорење неистине о неким чињеницама или свесно приказивање неких ствари другачијим него што јесу, ја га тако доживљавам и мислим да то произилази из овога што је вештак рекао, у сваком случају да би било успешно, да не буде оно најровидније могуће, да ти причаш а свима је јасно да то што причаш није тако, захтева одређени интелектуални напор, захтева одређене психичке способности да би то могао успешно да чиниш, ја вештака питам, да ли његов испитаник, наш сведок сарадник овде у предмету је особа, не говорим о склоности, говорим о способности интелектуалним да ствари прикаже другачијим него што јесу ако оцени да то у неком тренутку из неког свог разлога треба да уради, дакле да ли су његове интелектуалне способности на нивоу да то може успешно да чини?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја се противим питању председниче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је ипак питање за нас, за суд.

АДВ.ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: За вас. Ради се о интелектуалним способностима нечијим а мислим да је то домен у психијатрији, психологији а не права.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дозволићу вештаку да одговори.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Особа коју смо ми прегледали је особа изнад просечних интелектуалних потенцијала, што је вама сасвим добро познато. Што значи да је и способна изнад просека у односу на друге особе да спроведе своју вољу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Без обзира каква она била?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Без обзира каква она била, да ли је она у исправно моралном смислу или не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Колега Дозет.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Надовезујем се на питање колеге Ђурђевића, да ли IQ који је утврђен, односно о коме говори налаз писмени има везе са способношћу приказивања истине у циљу постизања личне користи, односно неког догађаја у циљу постизања личне користи?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Јел могу да чујем то питање још једном, ово ми је било нејасно?

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Дакле, да ли коефицијент интелигенције је у директној вези са способношћу човека да испоштује оно како сте назвали једну од врсте лажи, дакле да неки догађај прикаже онако како му у датом тренутку одговара?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па сад је одговорио, мало пре, способније, за толико је способније.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Одговорио сам Вам мало пре, нажалост познато је.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Што паметнији то лажљивији.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Познато је у психијатрији да се ништа тако добро не меша као интелигенција и личност, то је нераскидиво.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Интелигенција и личност су нераскидиве?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Нераскидиве.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јасно.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Али нису исто.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Да ли та да кажем концепт интелигенције има било какве веза оно како то народ повезује са осетљивошћу? Вежем се на онај део налаза односно одговора на примедбе колеге Јелушића, да одређене особе које су осетљивије имају последице и по некакво здравствено стање које није директно психијатријско? Да ли су дакле особе које су осетљивије односно теже преживљавају некакве стресне ситуације?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У каквој су корелацији, ето то?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не морају нажалост да буду у корелацији и јако је незгодно кад нису у корелацији. Сачувај ме боже интелигентне особе која не располаже емпатијом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јасно.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Да ли, нисам схватио да ли је вештак односно да ли су вештаци приликом давања налаза и мишљења имали прилике да гледају видео запис са саслушања сведока сарадника у судници?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Имали смо све видео записе који су нам достављени од стране суда, то је било неких 6 ЦД-а, то смо гледали, мислим, ја знам нашта Ваше питање циља, да Вам скратим муке, мислим.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Немам ја муке, што се мене тиче мени Ваш налаз одговора.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ја Вас молим, ово је трећи пут да ме се прекида, значи није лако стајати овде и концентрисати се, оно што имате кажете, и ја бих молио неелементарну улјудност, значи ја врло пажљиво слушам, пратим шта ви говорите, водим рачуна о томе, и не прекидам вас, не упадам у реч, не дезавуишем вас, па бих ја волио да ајде, такав неки третман ја имам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, слабо се региструје ово.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи молим да ми се не упада у реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Разумели смо.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да скратим, значи то пише у нашем налазу, да он не оставља утисак особе којој је емпатија јача страна, то пише у налазу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нисте чули?

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не оставља утисак особе којој је емпатија јача страна.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Најједноставније народним језиком речено. Једноставно не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Ја имам проблем што господине Јовановићу ја слабије чујем па је могуће да му и упадам у реч јер не чујем дал је завршио реченицу или не, па се извињавам унапред ако то.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да, јесте ме чули шта сам рекао ја сада мало пре. Јесте.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Сад јесам, хвала.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: У налазу на страници 6 под тачком 8, где се говори о лековима, каже лекселијум 6 милиграма, 1x1, три дана, ово потврђује и у личној и породичној анамнези, на страници 7, односно у аутоанамнези, где говори да је у затвору у Новом Саду три дана узимао лекселијум, у записнику о истрази, о саслушању из истраге као и на главним претресима овде колико се сећам помињао је да је чак и пре саслушања му координирана некаква терапија антидепресива или како се то већ зове, ја сам заиста лаик по том питању, да ли је то вештаку било присутно?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Све ово што Ви овде кажете је тачно, ми што смо од њега чули смо написали, што је нама рекао то смо написали, што се тиче ових антидепресива то је рекла-казала, ми у медицинској овде документацији такав податак немамо, значи ајде да кажемо, да се бавимо медицинским чињеницама, за мене је медицинска чињеница оно што каже, што пацијент каже да је узимао или није узимао, знате, ми то са великом резервом, то није нека јака чињеница за нас у конкретном случају.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Дакле, да ли сте имали присутно приликом давања налаза да је он изјавио пред судом да је пре саслушања пред судом узимао анти-депресиве?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не, не, то не.

АДВ.ЂОРЂЕ ДОЗЕТ: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даља питања молим. Перковић. Прво браниоци па онда.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Од медицинске документације шта су они прибавили службеним путем или добили од суда а шта је лично донео испитаник?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Пише, у тачки 11 пише.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Али није баш у налазу јасно разграничено.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ајмо последњи став страна 6, пише, страна 6, тачка 11, пише. Ево, ко је шта доставио, значи доставио, Дом здравља је доставио фотокопију, Окружни затвор доставио, ево, то је то.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Реците из Дома здравља Руме, када је први пут евидентирано појављивање Петковића у Дому здравља као болесника евентуално?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: По овоме стоји од 13.06.'94., да први пут се евидентира његово присуство, то су биле неке акутна упала крајника, белешке лекара 13.06., и 17.06., које смо ми видели.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли сте га питали, да ли је он као млађи пунолетник или као дете боловао од неких болести или да ли је било то заведено било где у Руми?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Питали смо га шта је, наравно то је једно од основних питања, од чега је боловао, од чега се лечио, што нам је рекао то смо забележили.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: То вам је рекао.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи што нам је рекао то смо забележили. То је онај део који се односи лична и породична анамнеза, значи то је оно што ми чујемо од њега, како каже тако запишемо. Значи лична и породична анамнеза, живот, од чега је боловао, од чега се, оно што нам он исприча, то је тај део како он то субјективно види, оно што смо ми објективно имали ми онда то забележимо под медицинску документацију и то је оно што смо ми имали увид, тако да.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Видим да је овде лексикон узимао односно ординирао док је био у Окружном затвору у Новом Саду, 2004.године.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Да, ја се извињавам само, има још један део, то је тачка 6, ако је то занимљиво на страни 6, то је оно што је, значи запишемо шта је реко, то је лична анамнеза, медицинска документација је оно што имамо на увид, оно што је посебно од кога је добијао не знам, да ли је Дом здравља, да ли то пише, ако је добијено на увид од испитаника онда то пише, ево овде пише добијено на увид од испитаника, то је неки Медицински центар Сремска Митровица, отпусна листа, ето то је од њега добијено.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Овде под тачком 8 каже листа општег лекарског прегледа, добре је конституције и општег стања, то у Окружном затвору у Новом Саду, белешка са нечитким датумом, ви сте то све у копији колико сам схватио?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па јесте, шта је нечитко написали смо да је нечитко.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Лексикон 6 милиграма, благи лек за смирење?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Јесте, он спада у благе седативе.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Према његовом властитом казивању приликом сведочења које сте Ви гледали на видео снимку, произилази да је користио и овде бенсендин, па не видим да сте било када, када је сведочио 2005., да сте Ви то било где нотирали или кроз анамнезу или кроз било какве?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ја не могу да нотирам оно што ми особа није рекла, или оно што нисам имао на увид од медицинске документације, значи да је то нама он рекао ја бих то написао. Значи он је нама, питао сам га шта сте и када сте узимали и оно што ми је он рекао ја сам то забележио, а сад што се тога тиче, знате могуће је да је он у међувремену с времена на време знате пију људи који нису психијатријски пацијенти, узимају лекове за смирење особе које пате од повишеног притиска узимају.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Реците ми тај бенседин конкретно за кога он каже да га је узимао, пио је воду овде, видели сте то на снимку, конкретно како он делује на некога када сведочи или износи било одбрану, било и од чега то зависи, рецимо?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па генерално смањује напетост, смањује стрепњу, врло је индивидуално, има особе које од њега заспе, којима се спава од њега што је парадоксално, имате особе код којих, по готово код млађих људи може да доведе и до дезинхибиције понашања, па има неких људи који када изгутају неке таблете чак и благе седативе могу да постану и

агресивни, ал то је већ доста индивидуално, генерално то је лек који смањује напетост, смањује страх, смањује нервозу, индиректно кроз смањивање напетости и између осталог делује и на опуштање мишића, користи се и код особа које имају проблеме са притиском али генерално речено он не утиче у битном, значи не утиче у битном степену на нечије ментално функционисање зато их ми зовемо благи транкилизери, мали транкилизери, благи седативи за разлику од јаких седатива какви су неуролептици, типа ларгактила, модилена, и тако даље, нажалост узима се и више него што потребно.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Докторе, ја сам погледао ове Ваше, погледао сам наредбу, дал је степен душевне развијености овог сведока, то сте рекли, ...да ли је реч о особи која болује од неке душевне болести итд., имајући у виду карактеристике личности да ли је реч о особи склоној конфабулацијама јел так, то је био задатак вештачења, дакле да ли ово све што сте говорили, у погледу оцене његовог стања у време догађаја када он лишава животе, што је неспорно из списка јесте више одговор на питање или резултат неког вештачења које ја видим да није било овде предмет, ја бих волео да то разграничимо, то, Ви сте рекли?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Нисам разумео питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад ја не разумем.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Па гледајте председниче већа врло је јасно, чињенице које само суд утврђује да ли је била наредба или није наредба, то је чињеница која је кресиофакти овде, вашег суђења, дал је он поступао по наредби или није, на основу такве чињенице, лекар је говорио о афекту, па је рекао то је, то може бити оваква, може бити онаква, на крају и сам је, зато бих ја молио да децидирано се изјаснимо да то није био задатак вештачења и да они нису хтели то да улазе у.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта није био задатак вештачења, шта?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Афективно стање и процена урачунљивости у моменту извршења кривичног дела од стране испитаника, то није било, него способност памћења, јел тако?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Преведено да.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Преведено да, јел све оно што је тамо написан подразумева проблеме с памћењем, да ли сам у праву докторе? Значи душевне болести, трајни или привремене душевне поремећености и заостали душевни развој.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Околности.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Председниче већа знате о чему ћемо онда, ако смо то тако радили ако је вештачење вршено у том правцу, ако је то био предмет вештачења, ако су то вештаци радили онда ћемо ми шест исказа и наравно и видео снимке које постоје, морате предочават лекару и онда нам рећи како то, ову изјаву доводи у контексти, како ову изјаву, како околност, по становишту одбране, на крају и по самом исказу испитаника да се ни лично не сећа колико је лица лишио живота, да ли троје или четворо иако му оптужница ставља још десет касније у оптужници, затим исказ његов где је

тврдио у истрази на два места, па је поново тврдио на претресу, па захваљујући вама и мојој маленкости је на крају рекао да ипак Милан Војиновић није лишио живота и пуцао у оног заробљеног иако је претходно тврдио како га је и из којег пиштоља и тако даље, дакле онда би морали да оцењујемо а то није сад био предмет колико сам ја схватио, ја бих само то да разграничим да знам шта да питам, о томе се ради, разумете председниче већа, мислим да сте ме схватили?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Предмет вештачења заиста није било стање сведока сарадника у моменту сведочења и нећемо, то нећемо радити.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да то, да издвојимо то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Интересује нас само његово стање у моменту критичног догађаја.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: А да ли ћемо ми предлагати то и допунити и тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Његово стање душевно у моменту критичног догађаја и како се то репрекусира на способност упамћивања, те његово стање данас, па ако шта има проблематично како се то репрекусира на способност репродукције у памћењу.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ако би суд утврдио да је испитаник током сведочења као сведок сарадник током овог поступка давао лажне исказе, да ли су ти искази по Вама као психијатру нормално психолошке природе би били или психопатолошке?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хопотетичко питање браниоче не може, ако би суд утврдио шта то онда.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Односно да ли је он приликом својих досадашњих исказа ако се утврди да је неистинито говорио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опет ако, браниоче.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Па ја не могу да кажем ни да ли је истинито или не, и ви сад утврђујете ту нешто друго што ће бити тек судски поступак, разумете, па он мора у алтернативи, дакле вештак сам тврди да нема конфабулација, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да није склон конфабулацијама.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да није склон конфабулацијама.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Не, да нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не да нема, него није склон томе. Тако, но добро.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Ајде да видимо да ли није склон или нема, то је врло битно. Ја се слажем с Вама председниче.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда то значи да је вештак ценио његова казивања па пронашао у томе да је рупе у памћењу попуњавао измишљеним садржајем.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да ли је вештак пронашао иједан?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А то вештак не говори о томе.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Психопатолошки мотив за евентуално лажан исказ, психопатолошки, не говорим о ситуационим, не говорим о нормално психолошким и тако даље?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Са аспекта организације његове личности он спада у нормално организоване личности, ми што се тиче психопатологије ако под тиме подразумевамо душевну болест, привремену или трану душевну поремећеност, или ону заосталост са тог становишта ми нисмо нашли патолошке знаке.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Да.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: То јасно пише.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Дакле, следеће питање, ми у налазу овде, нигде нисмо видели иако он тврди да се не сећа колико је лица убио, сад да не бих препричавао чињенице које ћемо тек утврђивати, међутим нигде овде нисмо видели да сте Ви нагласили а кажете данас у одговорима колеги да није било неког посебног афекта, ал да се не враћамо ни на ту процену, враћамо се само сада на ово што сте Ви утврђивали, нигде нисте нагласили, нигде нисте нотирали а то би сигурно нотирали, ја бар сматрам и Ви и психолог, да је код њега негде изражено кајање, да не прихваћта та дела, да се каје због тога и да у социјалној сфери или у личној сфери пати због тога, нигде то нисте констатовали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је питање?

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: То је питање.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је констатација, нисте.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Примедба и питање ако вештак може да, увек је примедба садржала и питања и обрнуто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Председниче већа, ја се трудим да стварно да ако Вас не замара или Вас глава боли што ја питам или мислите да је небитно онда тако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, није због тога браниоче није због тога, видели сте да кашљем нормално искључујем микрофон.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Колко се ја сећам он је то на суду изјавио из оних транскрипата колико је то аутентично то је сад, ми имамо утисак да се он каје због тога. Али једноставно нисмо стекли утисак да је у питању особа која има јаче изражену емоционалност. Мислим, сад опет можемо улазити у моралне расправе о томе, знате, моралност подразумева и осећање и расуђивање и понашање. Ви можете рећи да се кајете, можете понашати се као особа која кајете се, ал је битно дал вас савест пече.

АДВ.МИРОСЛАВ ПЕРКОВИЋ: Дал сте то нашли, дал би Ви то констатовали?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сачекајте да вештак заврши браниоче.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи, он је укратко о томе реко, «ја не желим пуно о томе да причам, кајем се због свега што се десило» и то је то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даље молим. Колега Бељански.

АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: За мене је ово што је вештак говорио само отклањање дилеме да ли сведок сарадник о коме се ради свесно или несвесно лаже али када се ради о конфубулацијама где је вештак врло детаљно објаснио

шта су конфабулације а шта су свесне лажи, да ли су вештак и психолог који су радили налаз и давали мишљење узели у обзир и упознали се са тиме шта подразумева статус сведока сарадника и да ли то можда може да доведе до конфабулација као притисак и као стрес под којим се одређена особа налази? Наиме, само да појасним уколико вештак то не зна, да би неко постао сведок сарадник мора да открије неке нове ствари, да добије тај статус да му се поверује у целости и да другим речима што је овај сведок сарадник урадио и терети већину оптужених, тиме добија слободу, уместо вероватно двадесетак година затвора. Да ли, другим речима, та врста стреса у коју се он тада налази у притвору у неизвесности да ли ће успети да добије тај статус када је одлучио да покуша да га добије може да доведе до попуњавања рупа у сећању на тај начин да он тога није ни свестан или ће увек бити свестан лажи ако исприча нешто што није истина?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: О конфабулацијама се свакако не ради, ако сам јасан, значи о конфабулацијама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако се ради о лагању ради спашавање сопствене коже нека оцени суд.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Знате, заиста да идемо сад реченицу по реченицу па да Ви кажете говори истину или не, па најбоље да сваки сведок који вам говори онда буде овде 24 сата повезан на полиграф, мислим да се не играмо. Да су конфабулације у питању то је несвесно изговарање неистина у конкретном случају то није случај са њим, да је улетео наравно, чуо сам и добацивање са стране а то значи да се ради о психози некој, он није психотичан.

АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: На страни 8 налаза је наведено под насловом «о критичном догађају» то је став 3 на тој страни, наведено је без битнијег одступања у односу на исказ садржан у судском спису, «немам ту шта ни да додам ни да одузmem», моје питање, да ли су вештаци са њим разговарали о критичном догађају или су га питали да ли остаје код оног?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Рекао је то вештак.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи најкраће речено не могу са тачношћу да, али је било, значи овде се спомиње «да је било речи о егзекуцијама које сте ви извршили, јел то тачно», «јесте, али ја не желим о томе да причам», «добро, јел се кајете због тога», он каже «кајем се», «да ли бисте нам нешто још о детаљима тога», «шта сам имао о томе ја сам рекао то у судском спису, ви сте овде да мене», и то «ваш посао овде да процените дал сам ја способан да дам исказ на суду» и тако даље, значи о детаљима сад ово што, како је то било, ко, где, који метак о томе нисмо причали.

АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: На истој страни у делу који је насловљен са «психички налаз» па иде став који почиње са опажање: последња реченица у том ставу «критичан у односу на своје поступке, увиђаван у стању и ситуацији у којој се налази, прагматичан, ја бих.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па то је расуђивање.

АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: Ја бих замолио за објашњење свега тога.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Најкраће речено говоримо о способности да неко расуђује, о способности да схвати, разуме шта се дешава, да има увид у то што је рекао, значи ајде да кажемо говорим односи се на његову когницију, на његову способност увида да схвати, разуме шта се дешава, да увиђа односе, да сагледава шта он ради, шта други раде, ајде да кажем неки психијатријски корелат процесне способности, ми то тако кажемо. АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: Почетак те реченице «критичан у односу на своје поступке» ја сам схватио да се повезује и са догађајем који је битан за ово, е сад из тога би прозишло да је он нешто више о томе ипак рекао, оно што је питао колега Перковић у вези са кајањем, са ставом према догађају са објашњењем тога.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Он је кратко рекао «ја се кајем, тешко ми је о томе да причам, шта сам имао реко сам на суду» ето толико.

АДВ.ВЛАДИМИР БЕЉАНСКИ: Још једно питање само, колега Перковић је такође почео о томе да говори, вештаци су, ако сам ја добро схватио пошли од претпоставке заиста да је сведок сарадник то што је урадио урадио, јел тако, и да је то урадио по наређењу, уколико то није урадио по наређењу, уколико је урадио на пример из личног задовољства, да ли се онда ради о другачијој структури личности?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: То је хипотетичко питање, ја мислим да не бих могао да одговорим. То је врло хипотетичко питање. Па знате шта исказ, закључак који следи из хипотезе нема истинитосну вредност. Значи, ако имате поставку која није доказана истинитосна вредност, не можете извући закључак који има неку истинитосну вредност, мислим, питање садржи већ и одговор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Браниоче, вештак је три пута замолио да га се не прекида док одговара и то, да то не буде од колеге браниоца који то пита, а Ви не питате, нисте сад у ситуацији тој али ипак, ипак користите право да говорите. Коментаре нисам чуо, укључивао је микрофон и тражио је реч.

АДВ.АЛЕКСАНДАР БОЈКОВ: Судија само једно питање ако дозвољавате, у смислу једног детаља који произилази из налаза. Испитаник је млађе пунолетно лице, 18 година, 19, одлази у војску на редовно одслужење војног рока, затим се стицајем околности налази на ратишту, војни рок му престаје 24.11.'91.године, значи након и овог критичног догађаја, испитаник у свом интервјуу каже да се он поново налази на ратишту 27.11., након што је одслужио војни рок, да ли сте нешто разјаснили на ту тему са испитаником?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не, не.

АДВ.АЛЕКСАНДАР БОЈКОВ: Због чега се сад он поново, и који су мотиви да се он налази још наредна два месеца?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не, трећи пут не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колега Бојков продужили су им.

АДВ.АЛЕКСАНДАР БОЈКОВ: Не знамо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не, није то спорно, не продужили су целој тој генерацији је продужено.

АДВ.АЛЕКСАНДАР БОЈКОВ: Ја питам вештака да ли су ту чињеницу разјаснили са испитаником?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не, четврти пут не, нисмо.

АДВ.АЛЕКСАНДАР БОЈКОВ: Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вујовић, јел тако, не, нема потребе. Неко други од оптужених, Вујо Златар.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Добар дан, када човек убија из личног убеђења како се он понаша?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хоћете поновити питање господине Златар, када је човек?

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Када човек убија из личног убеђења, како се он понаша?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Зависи наша се односе та лична убеђења.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Лично убеђење, знате, да је то нешто у његовој глави, да он то мора направити, да?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па мислим да може суд да одговори на то питање, зависи од убеђења, да ли убијате као члан оружаних снага, да ли браните своју домовину, да ли то радите за паре, да ли то радите из задовољства, све се то односи на.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Ја бих волио да председник већа предочи изјаву од Дукића, од 15.03.2007., страна 46, 47 и 48, да му је то двадесети, да он то ради што жели, да је то нешто у његовој глави, како се понашао у то време, Дукић је описује, Дукић стоји поред њега, то је четврта особа, он описује три, ту нико није присутан, Дукић је присутан код ове четврте, значи да је то четврта особа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, па шта да предочим, не разумем?

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Па да предочите како се лице понашало у то време, да ли је то нормално или, да му предочите изјаву Дукићеву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па не, онда не бисмо тако могли, морали бисмо да предочимо шта год је ко рекао о њему, морали бисмо да предочимо вештаку па сад да, е сад, ајде да сагледамо то са овог аспекта.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Господине председниче већа, нико није био присутан поред њега кад је убијао, једини Дукић је изјавио да је присутан поред њега кад је убијао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па не можемо тако.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: И да се понаша мртав ладан, да му је то као добар дан, малтене задовољство.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Опет је то хипотетично питање, ако је то тачно онда је то страшно и неприхватљиво морално.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Онда ту има неке друге репрекусије на способност упамћивања. Јел тако?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ако је то тачно, па опет идемо хипотетично не бих волео да сам у близини такве особе, најмање што могу да одговорим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, па не можемо, такво што не можемо предочавати наравно.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не искључујем могућност да има и таквих људи али и срећемо их и ви их срећете у судници, нажалост у трагичним ситуацијама и екстремним ситуацијама какав је рат, нажалост оно најбоље а и некад најгоре у човеку исплива на површину али мислим да вам није потребан вештак психијатар да, свако с мало здравог разума.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, мало пре сте рекли емпатија му није баш јача страна.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ето то је особа која представља тежиште на логично, на материјално него на симболично, на емоционално, на осећајно.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Вештак данас потврђује да је особа врло осетљива, да је осветољубива према ономе ко му се замери, на питање члана председника већа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, рекао је то.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Ја бих сад питао једно, дал би та особа могла некога лажно да терети од кога је добила '94., батине?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Не могу да искључим ту могућност.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: Јер он ме једини види где ме нико не види, да је склон лажи то смо се уверили у овоме суду, то је суд видео.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, дајте питање господине Златар.

ОПТ.ВУЈО ЗЛАТАР: 08.11., добро, ништа више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли још неко има питања за вештака.

Даљих питања вештаку нема.

Вештак нема ништа више да изјави.

Јел тако?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате, још једно питање. Добро, добро.

АДВ.ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ако ми дозволите да се обратим већу док је вештак још присутан, јер би нам можда неки његов коментар у том правцу био од користи. Председниче, колега Бељански је својим питањем покушао нешто што је веома битно и мој брањеник сада, ја се јако плашим да имам утисак, вештаци у овом предмету нису имали прилику, спис је огроман, да сагледају све чињенице из предмета које би биле од значаја за њихову ваљану одлуку, и сад долазимо у ситуацију да вештак а и Ви као председник већа кажете то је хипотетичко питање, слажем се, али то хипотетичко питање може имати ову хипотезу и ову хипотезу, једну алтернацију или другу алтернацију, вештаци су ценили личност сведока сарадника на основу сопственог казивања о ономе шта је учинио, чак веома штурог ако добро схватам, чак нису имали ни његово непосредно казивање њима о тим околностима, и о неком

сопственом доживљају у том тренутку тог догађања, бар из, ако га није казивао пред њима онда су прочитали оно што је он писао, то је једна варијанта у судском спису, нема их много, има друга варијанта о којој говори сведок Дукић, нема трећих варијанти, према томе ако та друга варијанта о убијању из задовољства а она није ван памети јер нема рационалног другог објашњења, може се, убијао је или по наређењу како сам каже или из задовољства како то описује један од сведока, јер он нема мотива да убија, није му тамо нико попалио ни кућу ни побио родбину ни било шта друго, то су два дијаметрално супротна полазишта и вероватно би вештацима било од значаја да знају шта је истина, пошто вештаци то нису у ситуацији да процењују шта је истина, него суд то мора да оцењује, онда је предлог да вештаци ураде алтернацију, то није ни први ни последњи пут тако се у правилу ради код вештачења, па у гомили саобраћајних вештачења се ради алтернација за ову саобраћајну ситуацију, алтернација за ону, па ако суд утврди да је било овако онда има налаз вештака за такву ситуацију, према томе мој би био предлог у овој ситуацији, а мислим да је то веома значајно да би се та личност сведока сарадника објективно сагледала, да вештаци пођу и од друге алтернативе, од ове које се вештак плаши. Каже у таквој ситуацији не бих волео да будем поред такве особе, плашим се да је био поред такве особе, па ако се плаши да са таквом особом ради, нека каже па ћемо дати другом, али, мислим ово није била жеља да било кога увредим, него да кажем можда један непримерен коментар у овом тренутку. Али је мој предлог суштински да се вештацима да налог да дају алтернацију у свом налазу, за ситуацију ако сведок сарадник то тамо те ноћи чини, из разлога о којима он то говори, или ако чини из неких других разлога дакле задовољства, да на такав начин учествује те ноћи у том пиру, или како већ да га назовем, злочину, злочин је свакако. Кад то будемо имали онда нека суд одлучује коју ће варијанту прихватити на основу стања у списима па на њу нека примењује налаз вештака који се на њу односи, то је мој предлог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Под условом да је сведок сарадник те вечери, не под оним повишеним афектима о којима сте Ви говорили, узбуђености, страху, поступању по наређењу, него из унутрашњег, са задовољством убијао ратне заробљенике, да ли то доводи код њега до одређеног сужења свести услед задовољства проузрокованог убијањем, и да ли ако, на који начин и колико компромитује упамћивање, упамћивање шта се око њега дешава, шта ради и он и шта раде и други, ево да одмах то разјаснимо?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ако разумем питање, значи ако је он то радио из задовољства, да ли то утиче на његово памћење?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако је, па то је суштина, суштина је овде да ли памти, да ли он лаже, ми овде расправљамо са Вама само о ономе да ли има неких проблема код њега који ће компромитовати његово памћење и да ли има код њега проблема који ће компромитовати његову способност да упамћено репродукује, а да ли он у ономе што нам репродукује, да ли лаже или не лаже и тако даље, наравно то нема везе с Вама.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Ако је он то радио из задовољства, како то једна хопотеза заступа, не видим на који начин би то у битном степену смањивало његову способност да упамти такав догађај. Сад друга ствар, наравно друга прича која има везе са оним што Ви радите, и са оним што ради тужилац, и са оним што раде адвокати одбране, то су очекивања једне средине, једне културе, која свакако утиче, ситуације свакако утичу на то шта ће вам неко испричати, то што Вам неко исприча не мора увек да буде то што је он упамтио, теже ћете испричати нешто што је у супротности са вредносним ставовима, очекивањима једне културе, друштва, теже ћете испричати нешто што је у супротности са тиме него нешто што није, али мислим да вам ни за то није потребан психијатар да вам то каже.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

АДВ.ВЛАДИМИР ЂУРЂЕВИЋ: Ја схватам одговор вештака на ово питање да то битно не компромитује могућност памћења у односу на ову другу солуцију, а да ли то битно мења слику о његовој личности која је највећи део овог налаза, и да ли би онда та слика о тој личности била другачија од оне која је дата у налазу, у неких елементима и ако би била у чему? Мислим да није без значаја да на што објективнији начин сагледамо структуру личности човека, не само због могућности памћења и интерпретације него и због ових других сегмената те личности о којима је било питања овде, осветољубивости, спремности да се, то је резултат структуре личности, да ли би онда слика о структури личности била другачија од оне која је дата у налазу?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дозвољавам да одговорите на то питање.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па онда би мој одговор свакако био другачији, не бих рекао да се ради о особи која оставља утисак слабе емпатије, него бих рекао да је особа која не располаже емпатијом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И само толико и у том делу?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: У том смислу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само толико у том делу и у том смислу?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: У том смислу, а знате мешавина високе интелигенције и недостатка, потпуног недостатка морала, односно емпатије, теоретски говорим је знате нешто што се сматра у Енглеској постоји термин *moral insejnti*, најопаснија категорија која је свима позната, значи најжалост ништа такво се не меша као психопатија и интелигенција и то је најопаснија комбинација, из историје је познато да су такве особе одвукли читаве народе у пропаст, како из ближе тако из даље најжалост.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ако нема питања да отпустимо вештака, а чућемо и тужиоца шта мисли о овоме предлогу. Не о томе, него о предлогу браниоца. Да се уради допунско вештачење са две алтернативе?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Знате, да смо имали утисак да се ради о особи која убија из задовољства и да смо били у то сигурни ми бисмо то свакако написали, убио их је из задовољства, он је психопата најгоре врсте, али да смо тако нешто нашли ми би написали.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нешто ме занима сад, шта ми се сад намеће?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Значи, то је заиста хипотетично, мислим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта ми се сад ту намеће, ако то заиста и јесте тако, знате, ако то заиста јесте тако, ако је стварно реч о особи, о личности, човеку који ево убија из задовољства, да ли би то после толико времена остало неоткривено од вас приликом вршења овог вештачења?

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Па, тешко. Ја нисам савршен, допуштам могућност грешке, знате мишљење вештака је хипотеза, али хипотеза заснована на чињеницама а не претпоставкама. То је мишљење, ми смо вам дали мишљење као претпоставку која је заснована на чињеницама. Ако ћемо да причамо о претпоставкама и да закључујемо можемо да проведемо јако пуно времена заједно у пријатним или мање пријатним разговорима.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да. Господин Драговић је тражио реч, питање неко вештаку или да отпустимо вештака. За вештака једно питање, добро.

ОПТ.ПРЕДРАГ ДРАГОВИЋ: Председниче већа ја бих само једно питање поставио господину, мени сад нешто није јасно, доктор је рекао да испитаник није хтео да разговора уопште о убијању и како је убијао, рекао је «ја сам то реко на суду тамо и немам с Вама шта да причам», па како су они могли њега да извештаче, како су могли кад није хтео да прича о томе шта је радио?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па мислим да смо то објаснили, није то само прича о том догађају, него.

ОПТ.ПРЕДРАГ ДРАГОВИЋ: И имам само једно питање, како, интересује ме његов коментар где испитаник каже, он уопште не зна колко је људи убио, тек другог, 02.02.2004.године, каже могу да га цитирам каже «извео сам једног, па извео другог, па извео трећег, не сад ипак мислим да сам извео само тројицу а не четворицу», значи он није сигуран колико је људи убио у једном исказу који је дао пред судом, па само ако имате неки коментар на то?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, мислим да је из досадашњег тога казивања вештака јасно да су они имали у виду те чињенице и то казивање.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Знате, било би дивно кад би смо могли да прегледамо људе који су стопостотно искрени, интелигентни, истинољубиви, односно било би страшно кад би смо знате, морали да радимо свој посао само с таквим људима иначе, било би дивота, али би знате, ајде да кажем како бисте ви радили свој посао са људима који неће баш све да вам кажу, мислим, не можете очекивати од људи да буду потпуно искрени, да буду истинољубиви, интелигентни најалост, шта смо имали са тим смо радили, и да и смо вам такво мишљење, са чим смо располагали, значи што се тиче коментара дал су, тројицу, четворицу, можда се не сећа, можда неће да каже, можда му је непријатно да каже, не могу ја ко психијатар то да коментаришем, друго нисам ја судија нити се том човеку суди у конкретном случају, мислим узео бих на себе ингере кад бих одговорио на то питање онда би узео себи ингеренције које нису моје, знате онда би психијатри судили а не судије, и не би правници бранили него опет психијатри.

ОПТ.ПРЕДРАГ ДРАГОВИЋ: Добро, хвала лепо, немам више питања.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Питање је на месту свакако за суд а не за психијатра.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако нема више питања вештаку, да отпустимо вештака?

Даљих питања вештаку нема.

Вештак нема ништа више да изјави.

Награде и трошкове за обављено вештачење тражи по фактури коју ће накнадно доставити суду и о чему ће суд накнадно одлучити.

ВЕШТАК др.АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ: Довиђења.

Председник већа издаје:

Н А Р Е Д Б У

Претрес се ПРЕКИДА, а наставиће се:

06.09.2007.године, са почетком у 09,30 сати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: За данас смо завршили, настављамо сутра у исто време, хвала.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА